

**Sekcia krízového riadenia MV SR
Zväz civilnej ochrany obyvateľstva - Východ**

Projekt spolufinancovaný Európskou úniou za podpory grantu „Sieťovanie aktérov za účelom tvorby strategického rámca pre znižovanie rizika a vplyvov klimatických zmien v oblasti riadenia katastrof“ (ECHO/SUB/2020/TRACK/831634)

Metodický manuál

**VYCHÁDZAJÚCI ZO SKÚSENOSTÍ A POZNATKOV
STAROSTOV OBCÍ**

**AKO POMÔČť
OBYVATEĽSTVU
V PRÍPADE OHROZENIA
MIMORIADNOU
UDALOSŤOU**

2021

Autor: PaedDr. Betuš Ľubomír CSc.

OBSAH		
METODICKÉ LISTY, MANUÁLY A POSTUPY		
ČINNOSŤ A POSTUPY PRIMÁTORA MESTA, STAROSTU OBCE A OBYVATEĽSTVA V PRÍPADE OHROZENIA ŽIVOTA, ZDRAVIA A MAJETKU		
<i>Poznámka: tento dokument obsahuje odporúčania a každá konkrétna mimoriadna udalosť si vyžaduje osobitý prístup s ohľadom na miestne podmienky</i>		
Mimoriadne udalosti s následným ohrozením obyvateľstva	číslo	Str
Únik nebezpečnej látky a jej následky, postup pri ochrane obyvateľstva	A 1	4
Snehová kalamita a námraza a ich následky, postup pri ochrane obyvateľstva	A 2	8
Povodeň a záplavy a ich následky, postup pri ochrane obyvateľstva	A 3	11
Veterná smršť, víchrica a následky, postup pri ochrane obyvateľstva	A 4	15
Zosuv svahu, svahové poruchy a deformácie, závaly a ich následky, postup pri ochrane obyvateľstva	A 5	17
Výbuch s veľmi veľkým uvoľnením tepla a energie a následky, postup pri ochrane obyvateľstva	A 6	21
Požiare a ich následky, postup pri ochrane obyvateľstva	A 7	25
Priemyselná, technologická, havária, postup pri ochrane obyvateľstva	A 8	28
Havária jadrového zariadenia a protiradiačné opatrenia, postup pri ochrane obyvateľstva	A 9	32
Zemetrasenie, následky, postup pri ochrane obyvateľstva	A10	38
Epidémia následky šírenia nebezpečných epidémií a pandémieí, postup pri ochrane obyvateľstva	A11	44
Karanténa, infekčné ochorenia a nákazy, režimy života obyvateľstva režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti a na území s vyhlásenou mimoriadnou situáciou a postup pri ochrane obyvateľstva	A12	50
REŽIMOVÉ OPATRENIA A OBMEDZENIA ŽIVOTA PRE OBYVATEĽSTVO, REAKCIA NA SITUÁCIU	RO	55
Režimové opatrenia pre obyvateľstvo podľa druhu ohrozenia		
Havária a únik nebezpečnej látky a jej následky, postup pri ochrane obyvateľstva odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, reakcia na situáciu	RO1	54
Živelné pohromy: povodne a záplavy, pretrhnutie a havárie na vodných dielach odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, reakcia na situáciu	RO2	57
Porušenie vodnej stavby so vznikom prielomovej vlny režimové opatrenia odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, reakcia na situáciu	RO3	58
Prívalový dážď, krupobitie búrka, blesky režimové opatrenia odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, reakcia na situáciu	RO4	59
Pandémia chrípky a Vtáčia chrípka režimové opatrenia odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, reakcia na situáciu	RO5	61
Terorizmus režimové opatrenia odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, reakcia na situáciu	RO6	62
Snehová kalamita námraza: živelné pohromy a režimové opatrenia, odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, reakcia na situáciu	RO7	63
Veterná smršť: živelné pohromy, režimové opatrenia odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, reakcia na situáciu	RO8	64
Poškodenie vedení rozvodných sietí, ich zariadení a diaľkovodov: prerušenie dodávky plynu, prerušenie dodávky tepla, prerušenie dodávky elektrickej energie, opatrenia a reakcia na situáciu	RO9	65
Opatrenia a reakcia na situáciu, pri komplexnom a dlhodobom prerušení výpadku telekomunikačných sietí		

Meteorologické javy a následky nepriaznivého počasia

Výstrahy: vysoké teploty	V01	66
Výstrahy: nízke teploty	V02	66
Výstrahy: sneženie	V03	67
Výstrahy: vietor	V04	67
Výstrahy: snehové jazyky a záveje	V05	67
Výstrahy: poľadovica	V06	68
Výstrahy: búrky	V07	68
Výstrahy: dážď	V08	69
Výstrahy: hmla	V09	70
DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE	DI	70
LINKY TIESŇOVÉHO VOLANIA	LTV	71
VŠEOBECNÉ ZÁSADY SPRÁVANIA SA POČAS MIMORIADNEJ UDALOSTI	VZ	71
Príklad plánu evakuácie		72
Právne predpisy civilnej ochrany obyvateľstva		74

METODICKÉ LISTY, MANUÁLY A POSTUPY činnosť primátora mesta, starostu obce a obyvateľstva

A1		ÚNIK NEBEZPEČNEJ LÁTKY postup pri ochrane obyvateľstva
-----------	---	--

PREVENCIA

Poznať miesta, na ktorých sa v obci, v jej okolí, či na území okresu nachádzajú nebezpečné látky (NL), prevádzky a sklady s NL. Takisto je potrebné poznať vlastnosti skladovaných/vyrábaných NL a spôsob ochrany pred ich účinkami.

Dokumenty:

- Zoznam a prehľad nebezpečných látok v okrese z analýzy územia;
- Plán ochrany obyvateľstva pred účinkami mimoriadnych udalostí;
- Analýza územia (textová časť)

Pôsobnosť obce daná ust. ods. 1 písm. a) § 15 Zákona NR SR č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva nasledovne: „*Obec vypracúva plán ochrany obyvateľstva, oboznamuje sa s havarijnými plánmi podnikov a prevádzok na svojom území a informuje obyvateľstvo a verejnosť podľa § 15a Zákona*“.

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o vzniku mimoriadnej udalosti v dôsledku úniku nebezpečnej látky	starosta	Informačné stredisko obce	
 Od občanov, od prepravcu, z objektu s nebezpečnými látkami, majiteľa prevádzky, skladu, od polície, atď.			
112	Informovať príslušné Koordinačné stredisko Integrovaného záchranného systému 112		
?	Overiť pravdivosť informácie, zistiť ďalšie podrobnosti		

Krok 2: VAROVANIE OBYVATEĽSTVA, VYROZUMENIE ZÁCHRANNÝCH ZLOŽIEK V OBCI A DALŠÍCH SUBJEKTOV AKO ŠKOLA, DETSKÉ JASLE, OBCHOD, POŠTA,

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ VŠEOBECNÉ OHROZENIE “ <i>kolísavý tón sirény v dĺžke 2-och minút , alebo použiť iný prostriedok varovania</i>	starosta a poverený člen krízového štábu	Hasičský záchranný zbor, a mobilné varovanie	V prípade výpadku elektr. prúdu – mobilný megafón, rádio auto

Pokiaľ je známe miesto úniku a druh nebezpečnej látky, okamžite vydať zákaz vstupu obyvateľstvu obce (najmä deťom) na územie ohrozené mimoriadnou udalosťou	starosta, poverený člen KŠ	Hasičský záchranný zbor, mobilné varovanie	
Odvysielat' prostredníctvom obecného rozhlasu preverenú informáciu pre obyvateľstvo s pokynmi o mieste úniku NL, opatreniami na ochranu dýchacích ciest, očí a tela, podľa rozsahu úniku NL a meteorologickej situácie Dokument: Hlásenie a pripravený text relácie	starosta, poverený člen KŠ	člen krízového štábu obce	Upozorniť na príručku „Ako sa správať pri ohrození“
Vyrozumenie samôť a osád, ako aj vzdialených lokalít (príp. rekreačných miest, starších občanov), podľa stanoveného prehľadu Dokument: dôležité kontakty	starosta a poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Vyrozumenie školských zariadení, domovov dôchodcov, objektov a organizácii v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov Dokument: -vyrozumienie organizácii a osôb na území obce	starosta a poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	Podľa zoznamu objektov a organizácií
Overiť chemické a fyzikálne vlastnosti látky Dokument: mobilná aplikácia Dokument: Charakteristiky nebezpečných látok	starosta, poverený člen KŠ	OR H a ZZ	Kontrola - člen štábu OU chemik
V závislosti na druhu nebezpečnej látky prijať zodpovedajúce režimové opatrenia Postup obce pri úniku NL Dokument: Režimové opatrenia pri úniku NL	starosta, poverený člen KŠ	OR H a ZZ RZP	Kontrola - člen štábu OU chemik
O režimových opatreniach podrobne informovať obyvateľstvo prostredníctvom miestneho rozhlasu a informačných prostriedkov obce Dokument: Plán ochrany obyvateľstva obce	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ obce	Kontrola - člen štábu OU chemik
Overiť dosah varovania obyvateľstva v obci Skontrolovať akým spôsobom úlohy a opatrenia boli pochopené. Ziskávať spätnú väzbu.	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ obce	Priebežná kontrola úlohy
Krok 3: ZVOLANIE KRÍZOVÉHO ŠTÁBU/ZABEZPEČENIE PRACOVISKA KRÍZOVÉHO ŠTÁBU			
činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Aktivácia KŠ obce. Podľa rozhodnutia starostu obce zvolať krízový štáb (KŠ) obce, prípadne prizvať vybraných členov a odborníkov k posúdeniu situácie.	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ obce	
Zhodnotiť situáciu a rozdeliť úlohy, zvlášť kontrolovať zabezpečenie individuálnej ochrany obyvateľstva a individuálne prostriedky ochrany. Uskutočniť prieskum následkov úniku NL odborne spôsobilými osobami.	starosta poverený štatutár	členovia KŠ obce	
Spracovať záznam zo zasadnutia krízového štábu obce	poverený člen KŠ	referent	Zaslať na OU
Krok 4: VYKONAŤ NEVYHNUTNÉ OPATRENIA			
činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Uzavrieť miesto mimoriadnej udalosti, odkloniť dopravu, obmedziť pohyb obyvateľstva v obci, atd.	Poriadková hliadka chránená prostriedkami ochrany	Veliteľ zásahu HaZZ	

Vykonať opatrenia na zabránenie vzniku paniky a prejavom nedisciplinovanosti	starosta, poverené osoby	polícia SR poriadkové jednotky CO	
Poskytovať obyvateľom doplnkové pravidelné informácie a pokyny	starosta, obsluha rozhlasu	Informačné stredisko obce	

Krok 5: SPRESNENIE INFORMÁCIE O ÚNIKU NEBEZPEČNEJ LÁTKY A PÁSMACH OHROZENIA ŽIVOTA A ZDRAVIA NA ÚZEMÍ OBCE

činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Informovať obyvateľstvo o nových údajoch ohrozenia obyvateľstva na území obce a prijatých režimových opatreniach	starosta, poverené osoby	polícia SR poriadkové jednotky CO	
Poskytovať obyvateľom doplnkové informácie a pokyny od ostatných zasahujúcich zložiek	starosta a obsluha rozhlasu	polícia SR poriadkové jednotky CO	
Sledovať meteorologickú situáciu a monitorovať územie obce Kontrolovať aj prostredníctvom SHMU	starosta	poriadkové jednotky CO	

§ 7 Vyhlášky MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok

Krok 6: OSTATNÉ OPATRENIA PODĽA ZÁVAŽNOSTI SITUÁCIE: MIMORIADNA SITUÁCIA, EVAKUÁCIA A NÚDZOVÉ UBYTOVANIE

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Na základe situácie a v súlade s odporúčením KŠ: Vyhlásiť mimoriadnu situáciu v súlade s ust. § 3b Zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva	starosta	vedúci organizácii	
O vyhlásení mimoriadnej situácie neodkladne informovať Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta poverený člen KŠ	zamestnanec v služobnej pohotovosti	Číslo kontaktu
Vydať Príkaz na uvedenie síl a prostriedkov do pohotovosti podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ obce	§ 2 ods.3 písm. a) V MV 523/2006
Vydať Príkaz na vykonanie záchranných prác podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany a reálnej situácie	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 a 4 V MV 523/2006
Vydať Príkaz na vytvorenie podmienok na ochranu ohrozeného alebo postihnutého obyvateľstva podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 písm. f) V MV 523/2006
Vydať Príkaz na vecné plnenie podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 21 (1) zákona č. 42/1994
Vydať Príkaz na osobné úkony podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 23 zákona č. 42/1994
Spolupracovať s veliteľom zásahu a spolu s ním koordinovať ochranu obyvateľstva v obci	starosta	veliteľ zásahu	
Prostredníctvom rozhlasu odvysielat' pripravenú informáciu od veliteľa zásahu pre obyvateľstvo podľa postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	poverený člen KŠ obce	

*Informačná služba obce zabezpečuje zber, spracovanie, vyhodnocovanie a poskytovanie informácií pre záchranné zložky a pre obyvateľstvo			
Po spresnení meteorologickej situácie a rozhodnutia veliteľa zásahu v prípade potreby vyhlásiť evakuáciu obyvateľstva prostredníctvom miestneho rozhlasu. O vyhlásení evakuácie bezodkladne informovať obyvateľstvo obce a koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad. Postupovať podľa plánu evakuácie obyvateľstva obce	starosta	veliteľ zásahu a okresný úrad OKR	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994
Organizovať presun evakuovaných kolmo na smer vetra , po pripravených a vyznačených evakuačných trasách do evakuačných zariadení.	poverené osoby evakuačnej komisie	Veliteľ zásahu	
Po spresnení meteorologickej situácie, v prípade nepriaznivého počasia, na návrh veliteľa zásahu organizovať ukrytie obyvateľstva.	poverená osoba členovia DPZ jednotky CO	členovia KŠ obce	
Zabezpečiť pomoc imobilným osobám, starším osobám školským, sociálnym a zdravotníckym zariadeniam	poverené osoby	vedúci školských, soc. a zdrav. zariadení	
Poskytnúť evakuovaným núdzové ubytovanie a núdzové zásobovanie v súlade so zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení	starosta, poverení členovia KŠ	vedúci organizácii	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 Z.z § 3 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb.
<i>„Obec je povinná poskytnúť obyvateľovi obce nevyhnutnú okamžitú pomoc v jeho náhlej núdzi spôsobenej živelnou pohromou, haváriou alebo inou podobnou udalosťou, najmä zabezpečiť mu prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc“ (§ 3 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb.)</i>			
Vypracovať a predložiť okresnému úradu hlásenie o ukončení evakuácie podľa dokumentácie evakuácie	starosta	okresný úrad OKR	
Organizovať hygienickú očistu osôb, veterinárnu očistu zvierat a pripraviť dekontamináciu budov a dopravných prostriedkov	starosta, určení členovia KŠ	OR HaZZ	
Predkladať okresnému úradu pravidelné hlásenia o stave a priebehu záchranných prác so stavom k 18.00 hod. a k 06.00 hod.	starosta	starosta	§ 7 ods. 3 V MV č. 388/2006
Krok 7: NÁSLEDNÉ OPATRENIA			
činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vydať Príkaz na skončenie záchranných prác na ohrozenom území postihnutom mimoriadnou udalosťou podľa postupu záchranných prác	starosta	členovia KŠ	
Vydať Príkaz na odvolanie subjektov podieľajúcich sa na záchranných prácach	starosta	členovia KŠ	Uskutočniť dekontamináciu
Po skončení záchranných prác a likvidácii príčin ohrozenia odvolať mimoriadnu situáciu Po odvolaní mimoriadnej situácie bezodkladne informovať koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta poverený člen KŠ	okresný úrad	Uskutočniť hygienickú očistu a dekontamináciu

POZNÁMKY**ČINNOSŤ OBYVATEĽSTVA V REAKCII NA SITUÁCIU****Odporúčané pokyny:**

(+ pripraviť ďalšie spresnenia v zmysle rozhodnutí veliteľa zásahu a krízového štábu obce)

- Opustite čo najrýchlejšie ohrozený priestor kolmo na smer vetra,
- Ak sa vám nepodarí uniknúť, čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti, neukrývajte sa v pivničných alebo suterénnych priestoroch,
- Uzavrite a utesnite okná, dvere a ďalšie otvory v bydliach a prevádzkach,
- Vypnite ventiláciu,
- Ak sa nemôžete ukryť a ste v priestore ohrozenia, zadržte dych, chráňte si ústa, nos a tvár rukami, dlaňou, navlhčeným uterákom alebo vreckovkou,
- Priestor opúšťate kolmo na smer vetra a čo najkratšou trasou,
- Sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch,
- Pripravte si domáce prostriedky ochrany a prostriedky improvizovanej ochrany: rúška, respirátory, uteraky, filtre a evakuačnú batožinu,
- Budovu opustite len na pokyn veliteľa zásahu alebo príslušného orgánu krízového riadenia.

POZNÁMKY

A2

SNEHOVÁ KALAMITA: NÁMRAZA

postup pri ochrane obyvateľstva

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o vzniku mimoriadnej udalosti Výstraha 3. stupňa v prípade meteorologickej výstrahy Slovenského hydrometeorologického ústavu	starosta	SHMU a OU	

Krok 2: VAROVANIE A VYROZUMENIE OBYVATEĽSTVA, VYROZUMENIE ĎALŠÍCH SUBJEKTOV

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ VŠEOBECNÉ OHROZENIE “ kolísavý tón sirény v dĺžke 2-och minút). (ak nie je siréna funkčná, použiť v obci iný prostriedok varovani)	starosta, poverený člen KŠ	okresný úrad	
Odvysielat' prostredníctvom rozhlasu preverenú informáciu pre obyvateľstvo o ohrození spolu s pokynmi o spôsobe ochrany	starosta, poverený člen KŠ	Informačné stredisko	
Vydat' pokyny pre obyvateľstvo (najmä deti a mládež) ako sa správať a čo robiť v prípade snehovej kalamity	starosta, poverený člen KŠ	Informačné stredisko	
Vyrozumenie osád a samôt, vzdialených lokalít a rekreačných miest podľa stanoveného prehľadu v zmysle Plánu Varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Vyrozumenie školských zariadení, prevádzok, výrobní, objektov a organizácií v správnom obvode obce podľa stanovených prehľadov v zmysle Plánu Varovania a vyrozumenia obyvateľstva obce	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
O vyhlásení mimoriadnej situácie na území okresu alebo kraja neodkladne informovať obyvateľstvo O prijatých opatreniach a žiadosti o pomoc informovať koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a zložky ZS v obci	starosta, poverený člen KŠ	zamestnanec v služobnej pohotovosti	112

Krok 3: ZVOLANIE KRÍZOVÉHO ŠTÁBU / ZABEZPEČENIE PRACOVISKA KRÍZOVÉHO ŠTÁBU

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Podľa rozhodnutia starostu obce zvolať krízový štáb obce, príp. vybraných členov k posúdeniu situácie Dokumentácia: Aktivácia KŠ Obce	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ obce	Krízový štáb

V závislosti na druh vystrahy a stupni výstrahy prijať zodpovedajúce režimové opatrenia Postup obce: Režimové opatrenia v prípade snehovej kalamity a námrazy	starosta, poverený člen KŠ		
Zhodnotiť situáciu, rozdeliť úlohy a dohodnúť termíny	starosta, štatutár	členovia KŠ obce	
Spracovať záznam zo zasadnutia krízového štábu obce	poverený člen KŠ	členovia KŠ obce	

Krok 4: RIADENIE ZÁCHRANNÝCH PRÁC

činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Postupovať podľa Operačného plánu zimnej údržby obce	starosta	členovia KŠ	
Vydať Príkaz na vykonanie záchranných prác Dokumentácia Plánu ochrany obyvateľstva obce	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 4 V MV č. 523/2006
Vydať Príkaz na uvedenie síl a prostriedkov do pohotovosti	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 V MV č. 523/2006
Vydať Príkaz na vytvorenie podmienok na prežitie ohrozeného alebo postihnutého obyvateľstva Prípraviť materiálne a technické opatrenia	starosta	členovia KŠ	
Vydať Príkaz na osobné úkony	starosta	členovia KŠ	§ 21, 23 zákona č. 42/1994
Vydať Príkaz na vecné plnenie*	starosta	členovia KŠ	

*V zmysle § 21 ods. 1 zákona č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva: „Právnickej osobe, fyzickej osobe – podnikateľovi alebo fyzickej osobe možno po vyhlásení mimoriadnej situácie uložiť písomným príkazom povinnosť poskytnúť vecné plnenie na zvládnutie úloh pri mimoriadnej udalosti“

Vydať informáciu pre obyvateľstvo obce a pokyny na sebaochranu a vzájomnú pomoc	starosta	Členovia informačného strediska	
---	----------	---------------------------------------	---

Krok 5: OSTATNÉ OPATRENIA

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Predkladať okresnému úradu pravidelné hlásenia o stave a priebehu záchranných prác so stavom k 06.00 hod. a k 18.00 hod.	starosta	starosta	§ 7 ods. 3 V MV č.388/2006
Spolupracovať so záchrannými zložkami integrovaného záchranného systému	starosta	veliteľ zásahu	
Spolupracovať s nasadenými príslušníkmi ozbrojených síl SR v rámci vojenskej výpomoci	starosta	veliteľ jednotky	
Zabezpečiť núdzové ubytovanie a núdzové zásobovanie podľa zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a zákona č. 369/1990 Zb o obecnom zriadení postihnutým a bezprístrešným v obci podľa zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane a podľa zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení	starosta, poverení členovia KŠ	vedúci organizácií	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 Z.z § 3 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb.
Zabezpečiť pomoc imobilným občanom, školským, sociálnym a zdravotníckym zariadeniam	poverené osoby	vedúci školských, sociálnych a zdravotných zariadení	Jednotky CO obce

Verejne upozorňovať občanov o zákaze parkovania motorových vozidiel na vyčistených plochách otoční autobusov a pri krajniciach ciest, aby netvorili prekážku pri odstraňovaní snehu z vozoviek	poverené osoby	prepravcovia	
--	----------------	--------------	---

Krok 6: NÁSLEDNÉ OPATRENIA

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vydať Príkaz na skončenie záchranných prác na území obce ohrozenom mimoriadnou udalosťou	starosta	členovia KŠ	jednotky CO obce
Vydať Príkaz na odvolanie subjektov podieľajúcich sa na záchranných prácach	starosta	členovia KŠ	
Odvolať mimoriadnu situáciu	starosta	okresný úrad	informovať obyvateľstvo
S prevádzkovateľmi inžinierskych sietí (voda, plyn, elektrina, telefónne a mobilné komunikácie) na území obce vykonať kontrolu funkčnosti zariadení	starosta, poverení členovia KŠ	prevádzkovatelia sietí	
Vyhodnotiť náklady na záchranné práce a predložiť ich okresnému úradu na refundáciu do 30 dní od odvolania mimoriadnej situácie	starosta	členovia KŠ	pokyn č. IZCO-48-44/2012
Vydať Príkaz na odvolanie pohotovosti jednotkám CO obce na území, ktoré bolo postihnuté mimoriadnou udalosťou	starosta	členovia KŠ	

POZNÁMKY

--

POKYNY PRE OBYVATEĽSTVO: ČO ROBIŤ V PRÍPADE VÍCHRICE A SNEHOVEJ KALAMITY, PRI VÝRAZNOM OCHLADENÍ

- Keď nemusíte, nevychádzajte z domu,
- Nepoužívajte vozidlá, pokiaľ to nie je nevyhnutné,
- Nezdriavajte sa na voľných plochách;
- Neparkujte vozidla dlhodobo na cestách,
- Nezdružujte sa pri labilných prekážkach,
- Zatvorte a zabezpečte okná a dvere,
- Odložte z dvorov voľne položené predmety,
- Nepúšťajte von deti alebo starších a iných zraniteľných ľudí,
- Zabezpečte domáce zvieratá,
- Neparkujte pod stromami a chatrnými budovami.

POZNÁMKY

--

A3

POVODEŇ A ZÁPLAVY

postup pri ochrane obyvateľstva

Prevenca

- Mať spracovaný povodňový plán obce s opatreniami na konkrétne podmienky
- Poznať mapy povodňového ohrozenia a povodňového rizika
- Poznať **Povodňové plány** objektov, vedieť o miestach ohrozenia vodou, mať vedomosť o možnej vyššej hladine pri náhlej povodni
- Zabrániť ukladaniu materiálu, palivového dreva, odpadu zo záhrad a stavebného materiálu z rekonštrukcií domov a chatiek v blízkosti vodných tokov
- Vedieť odstraňovať prekážky v prietokovom profile, upravovať brehy
- Mať prehľad o možnosti získania materiálu na budovanie protipovodňových opatrení. V sklade CO obce je potrebné pravidelne zásobovať a kontrolovať dostupnosť materiálu a pomôcok na protipovodňové zábrany
- Poznať odtokové charakteristiky kanalizácie
- Správnym smerovaním vodného toku znižovať účinky bočnej laterálnej erózie, sledovať a udržiavať korytá riek, či potokov, prehlbovať a regulovať brehov v zastavaných územiach
- Zabrániť pozdĺžnym a priečnym prúdom, aby nenarúšali brehy riek, potokov, či úpätia brehov a ich stabilitu
- Vedieť o zásobách pitnej vody a dezinfekčných prostriedkov
- Kontrolovať plnenie dohôd s právnickými osobami o protipovodňovej pomoci technikou a pracovnými silami
- Kontrolovať činnosť správcov vodného toku, či plnia protipovodňové opatrenia a harmonogram zabezpečovacích prác

Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, duhá časť: Opatrenia na ochranu pred povodňami vrátane § 4 Opatrenia na ochranu pred povodňami, § 5 predbežné hodnotenie povodňového rizika, § 6 Mapa povodňového rizika

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU, MIMORIADNEJ UDALOSTI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o vzniku mimoriadnej udalosti	starosta	SHMU	meteorologické informácie
Podľa spracovaných opatrení v obci k jednotlivým stupňom povodňovej aktivity, ktoré charakterizujú mieru nebezpečenstva povodne, viazanú na stanovené vodné stavy alebo prietoky na vodných tokoch a na vodných stavbách pri povodňovej situácii.			mapa povodňového ohrozenia v obci

Krok 2: VAROVANIE A VYROZUMENIE OBYVATEĽSTVA, VYROZUMENIE DALŠÍCH SUBJEKTOV

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ OHROZENIE VODOU “ <i>stály tón sirény v dĺžke 6-ich minút</i> <i>(v prípade, že siréna nie funkčná, použiť v obci iný prostriedok varovania)</i>	starosta, poverený člen KŠ	Informačné stredisko obce	
Odvysielat' prostredníctvom obecného rozhlasu a mobilných prostriedkov preverenú informáciu pre obyvateľstvo Pripravené pokyny pre obyvateľstvo Povodňový plán obce a vykonávanie preventívnych zabezpečovacích prác.	starosta, poverený člen KŠ	Informačné stredisko obce	
Vyrozumenie osád a samôt (príp. rekreačných miest) podľa stanoveného prehľadu Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Vyrozumenie školských zariadení, objektov a organizácií v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	

Krok 3: ZVOLANIE KRÍZOVÉHO ŠTÁBU / ZABEZPEČENIE PRACOVISKA KRÍZOVÉHO ŠTÁBU

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Pripraviť miestnosť na riadenie a spojenie, ktoré nezaplaví voda a neohrozí búrka, s náhradným zdrojom elektrickej energie	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ	
Podľa rozhodnutia starostu obce zvolať krízový štáb obce, príp. vybraných členov k posúdeniu situácie Aktivácia KŠ obce	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ	predseda štábu
Zhodnotiť situáciu a rozdeliť úlohy	starosta, štatutár	členovia KŠ obce	konzultovať s príslušným OU
Spracovať záznam zo zasadnutia krízového štábu obce, fotodokumentáciu	poverený člen KŠ		

Krok 4: VYKONANIE NEVYHNUTNÝCH OPATRENÍ

činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vykonať opatrenia k zamedzeniu vzniku paniky a prejavom nedisciplinovanosti	starosta, poverené osoby	polícia SR, poriadkové jednotky CO	mestská, obecná polícia, a jej úlohy
Poskytovať obyvateľom doplnkové informácie a pokyny	starosta, obsluha rozhlasového zariadenia	Informačné stredisko obce	
Neustále monitorovať povodňovú situáciu a priebeh dokumentačne zaznamenávať	povodňové hliadky	dokumentačný referent	vyhotovovať fotografické materiály
Upozorniť o nebezpečenstve povodne obce smerom po prúde vodného toku a všetky objekty v záplavovom území	starosta	susediace obce	
Zriadiť a vykonávať na svojom území hliadkovú službu pri II a III. stupni PA	starosta	hliadková služba	

Krok 5: RIADENIE POVODŇOVÝCH ZÁCHRANNÝCH PRÁČ

činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vyhlásiť II. a III. stupeň povodňovej aktivity	starosta	členovia KŠ obce	
O vyhlásení II. a III. stupňa PA informovať súčinnosťné orgány	starosta, poverený člen KŠ	okresný úrad, HaZZ, (KS IZS),	
Prijatť správu o vyhlásení II. alebo III. stupňa povodňovej aktivity pre územie okresu	starosta, poverený člen KŠ	okresný úrad	súčinnosťné orgány nevyrozumievatť
<i>Vyžadovať od fyzických osôb osobné úkony na plnenie úloh pri ochrane pred povodňami a vecné úlohy od právnických osôb</i>	starosta	fyzické osoby právnické osoby	

Krok 6: DOLEŽITÉ A OSTATNÉ OPATRENIA

činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Na základe situácie a v súlade s odporúčením KŠ vyhlásiť mimoriadnu situáciu a následne, ak to situácia vyžaduje, zabezpečiť evakuáciu obyvateľstva z ohrozeného územia	starosta, poverení členovia KŠ	vedúci organizácii	
O vyhlásení mimoriadnej situácie a evakuácie obyvateľstva neodkladne informovať koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta poverený člen KŠ	zamestnanec v služobnej pohotovosti	§ 15 ods. 1 písm. g) Zákona 42/1994
Odvysielatť prostredníctvom rozhlasu preverenú informáciu pre obyvateľstvo	starosta, poverený člen KŠ	Informačné stredisko	
Organizovať presun evakuovaných do miest ubytovania	poverené osoby	okresný úrad	
Zabezpečiť pomoc imobilným osobám, školským, sociálnym a zdravotníckym zariadeniam	poverené osoby	vedúci škol., soc. a zdrav. zariadení	
Poskytnúť evakuovaným núdzové ubytovanie a núdzové zásobovanie podľa zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení	starosta, poverení členovia KŠO	vedúci organizácii	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 Z.z § 3 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb.
Viesť prehľad o samovoľnej evakuácii	určení členovia štábu	členovia KŠ obce	Obecný úrad
Zabezpečovať zber a vyhodnocovanie informácii o postupe prác a opatrení v obci	starosta, určení členovia KŠ obce	členovia KŠ obce	Zapojiť povodňové hliadky
Vypracovať a okresnému úradu predložiť hlásenie o ukončení evakuácie	starosta	okresný úrad	
Predkladať okresnému úradu pravidelné hlásenia o stave a priebehu záchranných prác so stavom k 18:00 hod. a k 06:00 hod.	starosta	starosta a členovia KŠ obce	§7 ods. 3 V MV č. 388/2006

Po ukončení záchranných prác odvolať mimoriadnu situáciu a III.SPA. Dokumentácia plánu ochrany obce pred povodňami	starosta poverený člen KŠ obce	okresný úrad	Odvolať podľa konkrétnej situácie v obci
--	--------------------------------------	--------------	--

Krok 7: NÁSLEDNÉ OPATRENIA

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Podľa vývoja povodňovej situácie odvolať II. stupeň povodňovej aktivity	starosta	OU	
O odvolaní II. stupňa PA informovať súčinnosťné orgány, koordinačné stredisko tiesňového volania	starosta poverený člen KŠ	HaZZ, (KŠ IZS), správcu VT	112
Organizovať obnovu povodňou narušených funkcií zasiahnutého územia, napríklad: zabezpečenie prívodu pitnej vody a energií, zabezpečenie zásobovania nevyhnutnými prostriedkami vysušovačov, pomoc zložiek dobrovoľných hasičov, dezinfekčných prostriedkov, a dezinfekcie, atď.	starosta, poverení členovia KŠ	členovia KŠ obce	Odborné jednotky obce
S prevádzkovateľmi sietí (voda, plyn, elektrina, atď.) na území obce vykonať kontrolu funkčnosti zariadení, prípadne upozorniť na poruchy týchto zariadení	starosta, poverení členovia KŠ	prevádz.sietí	
Vyhodnotiť povodňové škody na majetku obce a na majetku fyzických osôb, ktoré vznikli v katastrálnom území obce v súvislosti zo záchrannými prácami	starosta, poverení členovia KŠ	okresný úrad	
Vypracovať súhrnnú správu o priebehu povodní a ich následkoch vykonaných opatreniach a správu predložiť okresnému úradu	starosta, poverení členovia KŠ	členovia KŠ obce	
Overiť výdavky na povodňové záchranné práce právnických a fyzických osôb, ktoré vznikli na príkaz obce	starosta, poverení členovia KŠ	právnické a fyzické osoby	konzultovať aj s poisťovňami
Predložiť okresnému úradu súhrnné výdavky na povodňové záchranné práce, ktoré vznikli obci	starosta	okresný úrad	Vyhľadka MŽP č. 251/2010
Skompletizovať dôkazy o rozsahu poškodenia	starosta	poverení členovia KŠO	
Predložiť zoznam, rozsah a špecifikáciu škôd okresnému úradu	starosta		

POZNÁMKY

POKYNY PRE OBYVATEĽSTVO

POKYNY PRE OBYVATEĽSTVO PRED POVODŇOU

- Vytipujte si bezpečné miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- Pripravte si náradie, prostriedky a vrecia s pieskom na utesnenie nízko položených dverí a okien,
- Vykonajte nevyhnutné zabezpečovacie a ochranné práce, pripravte si osobné dokumenty a cenné veci na chránené, pred vodou bezpečné, miesto,
- Pripravte si potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
- Počítajte s poruchami a vypnutím elektrického prúdu, plynu a vody,
- Ak vlastníte osobný automobil, pripravte ho na použitie,
- V prípade, že vlastníte zvieratá, pripravte ich na evakuáciu,
- Upevnite veci, ktoré by mohla odniesť voda,

- Pripravte si evakuačnú batožinu,
- Nechodte cez prúdiacu vodu. Už pri hĺbke 15 centimetrov sa ťažko udržuje stabilita a hrozí spadnutie. Ak musíte vodu prebrodiť, chodte cez miesta, kde voda stojí. Pre kontrolu a lepšiu stabilitu použite palicu.

POKYNY PRE OBYVATEĽSTVO PRI POVODNI

- Opustite ohrozený priestor,
- V prípade evakuácie dodržujte zásady pre opustenie bytu (domu),
- Ak je nedostatok času, okamžite sa presuňte na vytipované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou.

POKYNY PRE OBYVATEĽSTVO PO POVODNI

- Nechajte si skontrolovať stav obydľia (statická narušenosť, obývatel'nosť), rozvody energií (plyn, elektrická energia a pod.),
- Nechajte si skontrolovať stav kanalizácie a rozvodov vody,
- Zabezpečte likvidáciu uhynutých zvierat, kontaminovaných potravín a poľných plodín, ktoré boli zasiahnuté vodou, podľa pokynov hygienika,
- Informujte sa o miestach humanitárnej pomoci,
- Kontaktujte príslušné poisťovne ohľadom náhrady škôd,
- Podľa možností zadokumentujte následky povodne pomocou fotoaparátu alebo videokamery.

POZNÁMKY

A4

VETERNÁ SMRŠŤ

postup pri ochrane obyvateľstva

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o vzniku mimoriadnej udalosti Výstraha 3. stupňa Slovenského hydrometeorologického ústavu	starosta	okresný úrad	

Krok 2: VAROVANIE A VYROZUMENIE OBYVATEĽSTVA, VYROZUMENIE DALŠÍCH SUBJEKTOV

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ VŠEOBECNÉ OHROZENIE “ <i>kolísavý tón sirény v dĺžke 2-och minút (v prípade, že siréna nie je funkčná, použiť v obci iný prostriedok varovania)</i>	starosta, poverený člen KŠ	členovia krízového štábu obce	
Odvysielat' prostredníctvom obecného rozhlasu preverenú informáciu pre obyvateľstvo.	starosta, poverený člen KŠ	informačné stredisko obce	v prípade výpadku energií mobilne
Vyrozumenie osád a samôt (príp. rekreačných miest) podľa stanoveného prehľadu Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Vyrozumenie školských zariadení, objektov a organizácii v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	

Krok 3: ZVOLANIE KRÍZOVÉHO ŠTÁBU / ZABEZPEČENIE PRACOVISKA KRÍZOVÉHO ŠTÁBU

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Podľa rozhodnutia starostu obce zvolať krízový štáb obce, prípadne vybraných členov k posúdeniu situácie. Aktivovať KŠ obce	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ obce	
Zhodnotiť situáciu a rozdeliť úlohy, určiť priestor a termíny. Prizvať odborníkov.	starosta, štatutár		
Spracovať záznam zo zasadnutia krízového štábu obce a foto dokumentačné materiály	poverený člen KŠ	informačné stredisko obce	

Krok 4: RIADENIE ZÁCHRANNÝCH PRÁČ

Činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vydať Príkaz na vykonanie záchranných prác	starosta	členovia KŠ obce	§ 2 ods. 4 V MV

			523/2006
Vydať Príkaz na uvedenie síl a prostriedkov do pohotovosti	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 písm. a), d) a f) V MV 523/2006
Vydať Príkaz na určenie komunikácií na záchranné práce	starosta	členovia KŠ	
Vydať Príkaz na vytvorenie podmienok na prežitie ohrozeného alebo postihnutého obyvateľstva	starosta	členovia KŠ	

Krok 4: RIADENIE ZÁCHRANNÝCH PRÁC

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vydať Príkaz na osobné úkony	starosta	členovia KŠ obce	§ 23 zákona č. 42/1994
Vydať Príkaz na vecné plnenie	starosta	členovia KŠ obce	§ 21 zákona č. 42/1994

Krok 5: OSTATNÉ OPATRENIA

Predkladať okresnému úradu pravidelné hlásenia o stave a priebehu záchranných prác so stavom k 18:00 hod. a k 06:00 hod.	starosta,	starosta,	§ 7 ods. 3 V MV č.388/2006
Koordinovať úlohy a opatrenia so záchrannými zložkami integrovaného záchranného systému.	starosta	veliteľ zásahu	Zákon NR SR č. 129/2002 Z. z.
Spolupracovať s nasadenými príslušníkmi prizvaných útvarov ozbrojených síl SR v rámci vojenskej výpomoci.	starosta	veliteľ jednotky	
Zabezpečiť núdzové ubytovanie a núdzové stravovanie postihnutým v obci	starosta, poverení členovia KŠ	vedúci organizácií	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 Z.z § 3 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb..
Zabezpečiť pomoc imobilným občanom, školským, sociálnym a zdravotníckym zariadeniam	poverené osoby	vedúci škol, školok, soc. a zdrav. zariadení	Jednotky CO a dobrovoľníci
Verejne upozorňovať občanov o zákaze parkovania motorových vozidiel na vyčistených plochách otoční autobusov	poverené osoby	prepravníci	

Krok 6: NÁSLEDNÉ OPATRENIA

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vydať Príkaz na ukončenie záchranných prác na území postihnutom mimoriadnou udalosťou	starosta	členovia KŠ obce	
Vydať Príkaz na odvolanie subjektov podieľajúcich sa na záchranných prácach	starosta	členovia KŠ	
Odvolať mimoriadnu situáciu	starosta	okresný úrad	
S prevádzkovateľmi inžinierskych sietí (voda, plyn, elektrina) na území obce vykonať kontrolu	starosta, poverení členovia KŠ	prevádzkovatelia sietí	

funkčnosti zariadení, prípadne upozorniť na poruchy týchto zariadení			
Vyhodnotiť náklady na záchranné práce. Predložiť okresnému úradu do 30 dní od odvolania mimoriadnej situácie	starosta	členovia KŠ	kontrolovať finančné a prevádzkové dokumenty
POZNÁMKY			

A5

ZOSUV SVAHU, SVAHOVÉ DEFORMÁCIE

postup pri ochrane obyvatel'stva

C1: SVAHOVÁ DEFORMÁCIA, KTORÁ MÁ CHARAKTER MIMORIADNEJ UDALOSTI

PREVENCIA:

- Mať prehľad o svahových deformáciách a zosuvov podľa **Atlasu svahových deformácií a zosuvov v Slovenskej republike** ([Svahové deformácie \(geology.sk\)](http://Svahove.deformacie.geology.sk))
- Pravidelne kontrolovať a monitorovať ohrozené lokality podľa **Odporúčaných postupov na zabezpečenie činnosti obce pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti v súvislosti so vznikom svahových deformácií** (Dokument MV SR (sekcie krízového riadenia) a MŽP SR (sekcie geológie a prírodných zdrojov), prístupný na internete v oblasti MV SR a MŽP SR o postupe obcí pri ohrození zosuvmi svahov a svahovými deformáciami).
- Kontrolovať územie obce, aby nedochádzalo k nepovolenej úprave svahov stavebnými a inými činnosťami narušujúcimi ich stabilitu a ktoré spôsobujú eróziu pôdy
- Obec postupuje podľa toho, aký má mimoriadna udalosť charakter
- Podľa intenzity prejavov a dôsledkov vzniknutej svahovej deformácie môže mať povaha udalosti dvojaký charakter:
 - a) **svahová deformácia má charakter mimoriadnej udalosti**, pri ktorej je potrebné vykonať nevyhnutné opatrenia na ochranu života, zdravia, majetku a životného prostredia,
 - b) **svahová deformácia je aktívna** (alebo podozrenie na jej aktivitu je veľmi aktuálne), pričom jej intenzita a rozsah **nepredpokladá vznik mimoriadnej udalosti** ohrozujúcej život, zdravie, majetok a životné prostredie.

Svahové pohyby a havarijné zosuvy kontrolované ŠGÚDŠ

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI SPÔSOBENE SVAHOVOU DEFORMÁCIOU ALEBO ZOSUVOM

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Oznámiť vznik mimoriadnej udalosti na Koordinačné stredisko tiesňového volania 112, okresnému úradu a orgánom životného prostredia	starosta	okresný úrad	Dokument MŽP
Informovať okresný úrad a krajské pracovisko ŠGÚDŠ	starosta	okresný úrad	IZKM-CO-36-4/2011
Zvolať krízový štáb obce	starosta	členovia KŠ obce	
Vykonávať monitoring ohrozeného územia z hľadiska ohrozenia životov, zdravia a majetku obyvateľov	starosta, určení členovia KŠ	obyvatelia v lokalite	
Informovať obyvateľov obce o vzniku mimoriadnej udalosti a prijatých opatreniach	starosta, určení členovia KŠ		

Krok 2: VYHLÁSENIE MIMORIADNEJ SITUÁCIE

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Ak to rozsah mimoriadnej udalosti a ohrozenie obyvateľstva na ich životoch azdraví vyžaduje, na návrh KŠ obce vyhlásiť mimoriadnu situáciu	starosta, poverený štatutár	okresný úrad	§ 3b ods. 2 zákona č. 42/1994
Riadiť sa dokumentom „Odporúčané postupy na zabezpečenie činnosti obce pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti v súvislosti so vznikom svahových deformácií“ (postupy1.pdf (minzp.sk))			Dokument MV SR MŽP SR
O vyhlásení mimoriadnej situácie informovať príslušné Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad - odbor KR a odbor ŽP	starosta, poverený člen KŠ	okresný úrad	IZS
V prípade ohrozenia obyvateľstva svahovým zosuvom vyhlásiť evakuáciu (krátkodobú alebo dlhodobú) Evakuácia sa vyhlasuje po vyhlásenej mimoriadnej situácii Používa sa aj Príkaz k dočasnému opusteniu ohrozeného priestoru	starosta, poverený štatutár	členovia KŠ obce	
Vydať Príkaz na vykonanie záchranných prác Podľa dokumentácie - Plán ochrany obyvateľstva obce	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 4 V MV 523/2006
Vydať Príkaz na uzavretie ohrozeného alebo postihnutého priestoru Podľa dokumentácie - Plán ochrany obyvateľstva obce	starosta	odbor životného prostredia OÚ	
Vydať Príkaz na určenie komunikácií na záchranné práce	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 písm. d) a f) V MV 523/2006
Vydať Príkaz na vytvorenie podmienok na prežitie ohrozeného alebo postihnutého obyvateľstva	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 písm. d) a f) V MV 523/2006
Zabezpečiť núdzové ubytovanie a núdzové zásobovanie postihnutým a bezprístrešným v obci	starosta, poverení členovia KŠ	vedúci organizácií	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 Z.z § 3 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb..
Zabezpečiť okamžité opatrenia na zamedzenie, respektíve zmiernenie negatívnych následkov, ktoré navrhne geológ s odborom životného prostredia OÚ	starosta	geológ + OŽP OÚ	
Predkladať okresnému úradu pravidelné hlásenia o stave a priebehu záchranných prác so stavom k 18:00 hod. a k 06:00 hod.	starosta	veliteľ zásahu	§ 7 ods. 3 písm. V MV č.388/2006
Odvolať mimoriadnu situáciu , ak pominuli dôvody, pre ktoré bola vyhlásená	starosta		
O odvolaní mimoriadnej situácie informovať okresný úrad	starosta	okresný úrad	

Krok 3: OSTATNÉ OPATRENIA			
činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vyhodnotiť a vyčísliť náklady vynaložené na záchranné práce počas vyhlásenej mimoriadnej situácie a predložiť ich okresnému úradu	starosta poverený člen KŠ	okresný úrad	pokyn GR S IZSCO č. 48-44/2012,
Ohlásiť vznik svahovej deformácie a informáciu o postupe KŠ obce na sekciu geológie a prírodných zdrojov MŽP SR	starosta, poverený člen KŠ	M ŽP SR	príloha 2 IZKM-CO- 36-4/2011
Požiadat' Ministerstvo ŽP SR o zabezpečenie vykonania prieskumu, monitorovania geologických faktorov životného prostredia a sanácie geologického prostredia	starosta	M ŽP SR	§ 36 ods. 1 písm. y) geologického zákona
Posúdiť možnosť vyhlásenia stavebnej uzávery podľa stavebného zákona na porušenom území do doby vykonania sanácie geologického prostredia	starosta	prizvaní konzultanti	
V prípade rozhodnutia o stavebnej uzávere vydať zákaz vykonávania akýchkoľvek stavebných a zemných prác na porušenom území	starosta	členovia KŠ	
C2: SVAHOVÁ DEFORMÁCIA, KTORÁ NEMÁ CHARAKTER MIMORIADNEJ UDALOSTI			
činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Zabezpečiť miesto alebo priestor ohrozenia tak, aby sa zabránilo vstupu nezúčastnených osôb	starosta	OR PZ, správcovia komunikácii	
Obmedziť v mieste mimoriadnej udalosti pohyb nezúčastnených osôb a zorganizovať presun dopravných prostriedkov takým spôsobom, aby nemohlo dôjsť k ich ohrozeniu	starosta	OR PZ, správcovia komunikácii	
Zabezpečiť vypracovanie odborného inžinierskogeologického posudku svahovej deformácie geológom zo štátneho geologického ústavu, alebo geológom podľa vlastného výberu a poskytnúť požadované informácie pri ich odbornej obhliadke	starosta	ŠGÚ, vybraný geológ	príloha č. 1 IZKM-CO- 36-4/2011
Zabezpečiť okamžité opatrenia na zamedzenie, respektíve zmiernenie negatívnych následkov zosuvu, ktoré navrhne geológ	starosta	členovia KŠ	
Ohlásiť vznik svahovej deformácie na sekciu geológie a prírodných zdrojov MŽP SR	starosta	MŽP SR	príloha č. 2 IZKM-CO- 36-4/2011
Požiadat' MŽP SR a ich sekcie o zabezpečenia vykonania orientačného inžinierskogeologického prieskumu svahovej deformácie zo štátneho rozpočtu	starosta	MŽP SR	
POZNÁMKY			
C1: Pokyny pre obyvateľstvo			
<ul style="list-style-type: none"> ○ Nevstupovať do priestoru ohrozeného svahovým zosuvom ○ Podriadiť sa úlohám a opatreniam vykonávaných v čase evakuácie, núdzového zásobovania a ubytovania z priestoru ohrozeného zosuvom ○ Na území ohrozenom zosuvom sa nesmú zdržiavať osoby, ktoré nie sú členmi zásahových zložiek, nie sú poverené obcou na vykonávanie záchranných prác ani nevykonávajú geologické práce 			

- Rešpektovať skutočnosť, že obec môže vyhlásiť na porušenom území stavebnú uzáveru do doby vykonania sanácie geologického prostredia (z dôvodu možného rozšírenia alebo zvýšenia aktivácie svahovej deformácie a možného porušenia stavieb)
- Rešpektovať skutočnosť, že obec môže vydať zákaz vykonávania akýchkoľvek stavebných a zemných prác v porušenom území z dôvodu hrozby zvýšenia aktivity svahovej deformácie
- Nenarušovať svojvoľne svahy v obci a v jej okolí stavebnými a inými zásahmi, ktoré spôsobujú eróziu pôdy

POZNÁMKY

VÝBUCH: EXPLÓZIA

postup pri ochrane obyvateľstva

CHARAKTERISTIKA: VÝBUCH, KTORÝ MÁ CHARAKTER MIMORIADNEJ UDALOSTI

Prevenia proti výbuchu

Preveniu proti výbuchu možno chápať ako súhrn technických a organizačných opatrení na zabezpečenie ochrany pred výbuchom. Pri uplatňovaní zásad preventívnych opatrení sa postupuje v stanovenom poradí:

1. nutnosť predchádzať výbuchu, tzv. primárna ochrana - „výbuchová ochrana“,
2. zabránenie iniciácie, tzv. sekundárna ochrana.

V prípade, ak nie je možné adekvátne uplatniť opatrenia na predchádzanie výbuchu, tak sa prechádza k tzv. **konštrukčným opatreniam** výbuchovej ochrany, ktorých cieľom je zníženie nebezpečných účinkov výbuchu na takú úroveň, aby bola zaistená ochrana zdravia a bezpečnosť obyvateľstva a zamestnancov. Popísané ochrany je možné navzájom kombinovať.

Písomnú dokumentáciu o ochrane pred výbuchom spracovávajú právnické osoby a fyzické osoby v nadväznosti na výsledky posudzovania rizika výbuchu.

PREVENIA:

- Podľa analýzy územia mať prehľad o miestach, objektoch a o zdrojoch ohrozenia v obci a meste, kde môže dôjsť k deštrukcii materiálov, budov a zariadení pri prekročení tlaku plynov alebo kvapaliny
- Uvedomiť si, že prudká zmena tlaku, ktorá sa môže šíriť do okolia ako nárazová vlna, ohrozuje obyvateľstvo životy a zdravie majetok ľudí
- Osvojiť si postup a skúsenosti z podobných mimoriadnych udalostí.

Rizikové oblasti:

Plynofikované objekty, miesta vzniku nebezpečných koncentrácií výbušných pár, benzínové pumpy, prašné prevádzky, prevádzky s tlakovými nádobami a systémami, domáce prevádzkarne a výrobné na spracovanie dreva a výrobkov, výpočtová technika a náhradné zdroje, garáže, skládky palív, predajne palív a plynu, systémy odsávania prachu, pásové dopravníky.

Kontrola zdrojov a príčin vzniku:

- Monitorovanie mechanických, elektrických, chemických a prírodných zdrojov v obci/meste, Monitorovanie možných príčin explózií,
- Mať prehľad a viesť kontrolu dodržiavania BOZP.

Kontrola rizikových zdrojov v bydlisku a bytoch:

- Kontrolovať plynové a elektrické rozvody, rozvody vody a kanalizácie, systémy kúrenia, plynové nádrže, ohrevné tlakové nádrže, elektrické ohrevné zariadenia, bezpečnostné a informačné systémy, garáže a domáce dielne, výrobné a spracovateľské pracoviská a pod.
- Pravidelne kontrolovať technický stav bytov, elektroinštalácie v bytoch a v spoločných rozvodoch,
- Umožniť vstup do bytu za účelom revízie plynu

- Opravy na spoločných rozvodoch vykonávať len odborníkmi
- Zabrániť deťom a neprispôsobivým osobám s manipuláciou s ohňom v spoločných priestoroch, vo výťahoch a pod.

Poznámka: PREVENTÍVNA ČINNOSŤ V OBCI NA ZAMEDZENIE VZNIKU MIMORIADNYCH UDALOSTÍ SPOSOBENÝCH VÝBUCHMI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Dokumentácia o ochrane pred výbuchom sa spracováva v nadväznosti na výsledky posudzovania rizika výbuchu na území obce, alebo mesta.	prevádzkovateľ zariadení a objektov s možným ohrozením	OÚ a dokument analýza územia	
a) identifikácia nebezpečenstva, ohrozenia a posúdenia rizika výbuchu, b) prijatie preventívnych a ochranných opatrení, c) klasifikácia priestorov, d) určenie priestorov a zariadení, pri ktorých sa budú uplatňovať požiadavky ochrany obyvateľstva, e) charakteristika zariadení; používanie a udržiavanie pracovísk technického vybavenia, rovnako ako inštalácia, uvedenie do prevádzky, prevádzku, prostriedkov vrátane inštalácie a výstražných zariadení v súlade s osobitnými právnymi predpismi.			
Prevádzkovateľ je podľa nariadenia vlády SR povinný zabezpečiť vypracovanie písomného dokumentu o ochrane pred výbuchom a pravidelne aktualizovať dokumentáciu	starosta	prevádzkovateľ	dokumenty zamestnávateľa o prevencii a ochrane pred potencionálnym výbuchom
Vykonanie identifikácie nebezpečenstiev, ohrození a posudzovanie rizika výbuchu, prijatie preventívnych a ochranných opatrení	starosta	prevádzkovateľ vlastníka	

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O HROZBE VZNIKU VÝBUCHU UNIKAJÚCI PLYN, ALEBO VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI SPÔSOBENEJ VÝBUCHOM

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Oznámiť vznik mimoriadnej udalosti na koordináčne stredisko tiesňového volania 112 a okresnému úradu, orgánom polície a zložkám integrovaného záchranného systému prostredníctvom 112	starosta	členovia KŠ obce	
Okamžite <u>vypnúť hlavný uzáver plynu</u>	starosta	veliteľ zásahu HaZZ	
Okamžite uzavrieť miesto ohrozené mimoriadnou udalosťou a evakuovať z územia a z priestoru objektu ohrozené obyvateľstvo	starosta	veliteľ zásahu HaZZ	UZÁVER PLYNU ZÁKAZ FAJČIŤ A MANIPULOVAŤ S OTVORENÝM OHŇOM 1,5m 001/PL

Krok 2: VAROVANIE OBYVATEĽSTVA A VYROZUMENIE OSÔB

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ VŠEOBECNÉ OHROZENIE “ <i>kolísavý tón sirény v dĺžke 2 minút</i> (v prípade nefunkčnosti sirény je potrebné použiť v obci iný prostriedok varovania)	starosta, poverený člen KŠ	OÚ	
Zvolať krízový štáb obce	starosta	členovia KŠ obce	
Ak to charakter mimoriadnej udalosti vyžaduje, na návrh KŠ obce/mesta vyhlásiť mimoriadnu situáciu a okamžite evakuovať obyvateľstvo z priestoru ohrozenia	starosta, poverený štatutár	veliteľ zásahu	§ 3b ods. 2 zákona č. 42/1994

Krok 3: VYHLÁSENIE MIMORIADNEJ SITUÁCIE

O vyhlásení mimoriadnej situácie informovať príslušné koordinačné stredisko tiesňového volania 112	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ	
Odvysielat' prostredníctvom obecného rozhlasu/mestského informačného varovacieho systému aktuálnu informáciu pre obyvateľstvo	starosta, poverený člen KŠ	informačné stredisko	
Vyrozumenie objektov a organizácií podľa stanoveného prehľadu Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Vyrozumenie školských zariadení, objektov a organizácií v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Ak to rozsah mimoriadnej udalosti vyžaduje, vyhlásiť dlhodobú evakuáciu obyvateľstva	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ	Evakuačná komisia
Zabezpečiť činnosť evakuačných zariadení, najmä miest ubytovania a stravovania, zdravotnícke, zásobovacie	starosta	vedúci poverených objektov a zariadení	
Spohotoviť technické zabezpečovacie a montážne jednotky na plnenie úloh a opatrení v oblasti ohrozenej výbuchom	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ	

KROK 4: ČINNOSŤ V OHROZENOM PRIESTORE PO VÝBUCHU

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Okamžite oznámiť obsah pokynov o prijatých opatreniach počas mimoriadnej udalosti. Navrhnuť doplňujúce opatrenia na ochranu života, zdravia a majetku postihnutého obyvateľstva prostredníctvom koordinačného strediska 112 okresnému úradu alebo obci	vlastník objektu a starosta	policajný zbor SR	
Okamžite uzavrieť spolu so zložkami IZS určený a spresnený priestor mimoriadnej udalosti. Zabrániť vstupu nepovolaným osobám	starosta a po príchode veliteľ zásahu	poriadková hliadka obce mesta	
Vyčleniť príjazdové trasy pre záchranársku	polícia	poriadkové hliadky	

a dopravnú techniku			
Riadiť záchranné práce počas mimoriadnej udalosti a koordinovať sily a prostriedky využiteľné počas mimoriadnej udalosti	starosta a po príchode, na miesto MU, veliteľ zásahu	starosta	
Vykonávať hlásnu službu pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti, iné osoby a obce, ktoré sú bezprostredne ohrozené	vlastník objektu starosta obce	poverený člen krízového štábu	autonómny systém varovania a vyzrozumenia osôb)
Po vzniku mimoriadnej udalosti vyhlásiť a uskutočniť evakuáciu svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a neodkladne o tom informovať obec, na ktorej území pôsobia	vlastník objektu právnické osoby	starosta	
Zabezpečiť výdaj materiálu civilnej ochrany pre vlastné jednotky civilnej ochrany a jednotky civilnej ochrany vytvorené pre potreby územia a prostriedkov individuálnej ochrany pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti	vlastník objektu	starosta	
Zabezpečiť dopravné, poriadkové, zdravotnícke a zásobovacie úlohy evakuácie.	vlastník objektu	starosta	
Monitorovať územie zasiahnuté mimoriadnou udalosťou	vlastník objektu	starosta	
Po dobu trvania mimoriadnej situácie riadiť systém núdzového zásobovania a ubytovania, ako aj zdravotnú službu pre postihnuté obyvateľstvo	starosta obce	záchranný systém	
Podávať pravidelnú informáciu o plnení úloh a opatrení, zvlášť prostredníctvom hovorca pre médiá	starosta obce	KŠ okresu	

Krok 5: OSTATNÉ

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Právnické osoby a fyzické osoby, ktoré vlastnia alebo prevádzkujú zariadenia určené na ubytovanie, alebo ktoré umožňujú dočasný pobyt osôb, tieto poskytnú pre odborné jednotky nasadené na záchranné práce	právnické a fyzické osoby	starosta	
Operatívne riešiť požiadavky obyvateľstva a zložiek integrovaného záchranného systému z hľadiska materiálu a techniky	starosta	jednotky CO pre potrebu územia obce	

POZNÁMKY

C1: Pokyny pre obyvateľstvo

Nikdy neodborne neopravujte plynové rozvody a spotrebiče!

1. Výbuch plynu v byte a rodinnom dome

- V prípade, že dôjde k nečakanému výbuchu (bez predchádzajúceho varovania), možno riešiť iba jeho následky,
- Vyzrozumievajte: ak nie ste postihnutí, informujte linku tiesňového volania na linku 112,
- Nepodporujte paniku, snažte sa jej zabrániť,
- Zachovajte pokoj a rozvahu,
- Podľa svojich možností poskytnite prvú pomoc zraneným,
- Nezdržujte sa v blízkosti rozrušených stavieb zapríčinených explóziou,

- Ak je to možné, vypnite prívod elektriny, plynu, vody a tepla.

2. Výbuch v obci alebo v meste v priestore

- Okamžite opustite ohrozené miesto, môže dôjsť k následnému sekundárnemu výbuchu,
- Chráňte si dýchacie cesty a tvár,
- Ak ste v budove alebo obchodnom centre, nezdržujte sa v blízkosti okien,
- Pokiaľ je to možné, ukryte sa za nábytkom alebo pevnou stenou,
- Vyrozumievajte: ak nie ste postihnutí, informujte linku tiesňového volania na línku 112.

3. Havária pri preprave výbušnín a výbušných materiálov po železnici, dopravnej ceste, vodnou dopravnou cestou

- V prípade, že dôjde k nečakanému výbuchu bez predchádzajúceho varovania, možno riešiť iba jeho následky,
- Opustite miesto mimoriadnej udalosti, alebo ohrozený priestor, kolmo na smer vetra,
- V prípade dusivých výparov použite improvizovanú ochranu,
- Vyrozumievajte: ak nie ste postihnutí, informujte linku tiesňového volania na línku 112,
- Nepodporujte paniku, snažte sa jej zabrániť,
- Zachovajte pokoj a rozvahu,
- Ak nie ste zranený/á, pomáhajte postihnutým, poskytnite prvú predlekársku pomoc, vždy však tak, aby ste sa sami neohrozili,
- Riadte sa pokynmi veliteľa zásahu alebo polície.

POZNÁMKY

A7

POŽIAR

postup pri ochrane obyvateľstva

CHARAKTERISTIKA: POŽIAR, KTORÝ MÁ VLASTNOSTI A ROZSAH MIMORIADNEJ UDALOSTI / Požiare a ich následky, postup pri ochrane obyvateľstva/

PPREVENCIA PRE PRÍPAD POŽIARU

PREVENCIA:

- Dôležité je mať prehľad o miestach a objektoch, kde môže dôjsť k požiaru, ako aj zdrojoch ohrozenia v obci a meste
- Kontrola potrebných hasiacich zariadení, techniky a prostriedkov, napríklad hasiace prístroje, požiarne hlásiče, atď.,
- Vykonávanie pravidelných protipožiarnych bezpečnostných školení a inštruktáží

Rizikové oblasti:

- všetky objekty, obzvlášť tie so zvýšeným požiarnym nebezpečenstvom a väčším množstvom horľavých materiálov a ich okolie
- cestné a železničné trasy, po ktorých sa prepravujú horľaviny
- horľavé materiály v skladoch
- sklady plynových tlakových nádrží
- obchody s horľavým materiálom, obchody, kde sa nachádzajú farby, laky, riedidlá a pod. vo väčších množstvách
- prírodné útvary ako lesné porasty, lúky, parky a najmä v čase dlhotrvajúceho sucha

Riziko v domácnostiach :

- neprípustné zaobchádzanie s ohňom, napríklad fajčenie v priestoroch s horľavým materiálom a nesprávne používanie ohňa počas varenia
- nesprávne elektrické vedenie
- používanie elektrických spotrebičov nevhodných pre domácu elektrickú sieť
- nesprávne používanie elektrických zväracích zariadení v každodennom živote
- detské hry so zápalkami a pyrotechnikou
- vykonávanie prác, ktoré sú spojené s rizikom požiaru.

Riziko v prevádzkach a dielňach:

- nedodržiavanie bezpečnostných noriem
- skladovanie horľavých materiálov vedľa vykurovacích telies
- nesprávne zaobchádzanie s otvoreným ohňom
- poškodenie elektrického zariadenia alebo vedenia
- dôsledky výbuchu v prípade úniku výbušných látok
- zväracie práce
- podpaľačstvo

Riziko požiarov v prírodnom prostredí: dlhotrvajúce sucho, blesky, búrky, vypaľovanie trávy a porastov a

zámerné podpaľačstvo, iné.

Kontrola zdrojov a príčin vzniku:

Monitorovanie v obci/, realizácia pravidelnej kontroly rozvodov plynu, kontroly elektrických spotrebičov, transformátorov, rozvodov plynu a elektrických spotrebičov, a monitoring skladov s PHM

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI SPÔSOBENEJ

POŽIAROM

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Oznámiť vznik mimoriadnej udalosti na koordinačné stredisko tiesňového volania, okresnému úradu, orgánom polície a zložkám integrovaného záchranného systému prostredníctvom 112 Vyrozmieť všetky dostupné objekty so záchranárskou technikou a protipožiarnymi prostriedkami v obci	starosta	členovia KŠ	

Krok 2: VAROVANIE OBYVATEĽSTVA A VYROZUMENIE OSÔB

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ VŠEOBECNÉ OHROZENIE “ <i>kolísavý tón sirény v dĺžke 2 minút</i> (ak nie siréna funkčná, použiť v obci iný prostriedok varovania)	starosta, poverený člen KŠ	Hasičský a záchranný zbor	
Zvolať krízový štáb obce	starosta	členovia KŠ obce	
Ak si to charakter mimoriadnej udalosti vyžaduje, na návrh KŠ obce vyhlásiť mimoriadnu situáciu	starosta, poverený štatutár		§ 3b ods. 2 zákona č. 42/1994

Krok 3: VYHLÁSENIE MIMORIADNEJ SITUÁCIE

O vyhlásení mimoriadnej situácie informovať príslušné Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta, poverený člen KŠ	informačné stredisko	
Odvysielat' prostredníctvom obecného rozhlasu aktuálnu informáciu pre obyvateľstvo	starosta, poverený člen KŠ	informačné stredisko	obecný informačný prostriedok
Vyrozumenie objektov a organizácií podľa stanoveného zoznamu s prehľadom Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Vyrozumenie školských zariadení, objektov a organizácií	poverení členovia	kontaktné	obecný

v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov Plán varovania a vyzozumenia	KŠ	osoby	informačný prostriedok
Ak si to rozsah mimoriadnej udalosti vyžaduje, vyhlásiť dlhodobú evakuáciu obyvateľstva	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ obce	evakuačná komisia
Zabezpečiť činnosť evakuačných zariadení, najmä núdzové ubytovanie a zásobovanie Zabezpečiť núdzové poriadkové a zdravotnícke služby	starosta	evakuačná komisia	obecný informačný prostriedok
Kontrolovať materiálne a technické zabezpečenie evakuácie a jej priebeh	starosta	evakuačná komisia	

KROK 4: ČINNOSŤ V OHROZENOM PRIESTORE A V OBCI V MIESTE MIMORIADNEJ UDALOSTI POŽIARU

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Okamžite informovať o priebehu plnenia úloh a opatrení na ochranu života, zdravia a majetku počas mimoriadnej udalosti, prostredníctvom koordinačného strediska 112 , okresný úrad alebo obec	vlastník objektu starosta obce	HaZZ	vyžiadať doplňujúcu pomoc od OU a IZS
Okamžite uzavrieť spolu so zložkami IZS priestor mimoriadnej udalosti a zabrániť vstupu nepovolaným osobám	starosta a po príchode veliteľ zásahu	poriadková hliadka obce	
Riadiť záchranné práce počas mimoriadnej udalosti, koordinovať sily a prostriedky využiteľné počas mimoriadnej udalosti, zabezpečovať zásobovanie vodou	veliteľ zásahu	starosta	
Vykonávať hlásnu službu pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti, iné osoby a obce, ktoré sú bezprostredne ohrozené	vlastník objektu starosta obce	poverený člen KŠ	autonómny systém varovania a vyzozumenia osôb
Po vzniku mimoriadnej udalosti vyhlásiť a uskutočniť evakuáciu svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a neodkladne o tom informovať obec, na ktorej území pôsobia	vlastník objektu právnické osoby	starosta	
Zabezpečiť výdaj materiálu civilnej ochrany pre vlastné jednotky civilnej ochrany a jednotky civilnej ochrany vytvorené pre potreby územia a prostriedkov individuálnej ochrany pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti	vlastník objektu	starosta	M

Krok 5: PREVZATIE SPRÁVY O ODSTRANOVANÍ NÁLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o prijatých opatreniach k mimoriadnej udalosti a o ich plnení	starosta	informačné stredisko obce	

Od veliteľa zásahu

112

Informovať príslušné **Koordinačné stredisko Integrovaného záchranného systému 112** o plnení úloh a opatrení

?

Vyhodnocovať informácie od obyvateľstva v postihnutej oblasti mimoriadnou udalosťou

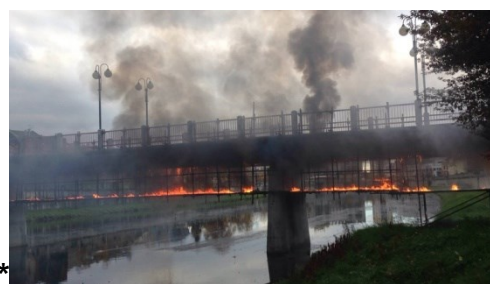
Krok 6: ODVOLANIE MIMORIADNEJ SITUÁCIE

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Informovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ KONIEC OHROZENIA “ <i>rovnaký tón sirény v dĺžke 2 minút, alebo použiť iný prostriedok varovania</i>	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ mobilné varovanie	v prípade výpadku elektrického prúdu – mobilne rádio autom
Vyhodnotiť následky mimoriadnej udalosti a náklady počas vyhlásenej mimoriadnej situácie	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ	
<p>Pokyny pre obyvateľstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ohláste požiar na linke tiesňového volania 112 alebo 150 ○ Ak sa Vám nepodarí požiar uhasiť, čo najrýchlejšie opustite objekt, alebo priestor požiaru ○ Držte sa pri zemi a čo najrýchlejšie choďte k najbližšiemu východu ○ Dym znižuje viditeľnosť a jeho vdychovanie je najčastejšou príčinou úmrtí pri požiaroch. Nevracajte sa pre osobné veci ○ Podľa možností pomáhajte ostatným osobám ○ Pokúste sa zatvoriť hlavný prívod plynu a elektriny ○ Ak je to možné, vynesť predmety, ktoré môžu vybuchnúť; ak nie je možné, upozornite na ne zasahujúcich hasičov ○ Nezabudnite na doklady a cenné dokumenty ○ V prípade dusivého dymu použite improvizovanú ochranu dýchacích ciest a očí ○ Nezdržujte sa v blízkosti požiaru, vyvezte auto do bezpečnej vzdialenosti ○ Riadte sa pokynmi veliteľa zásahu a záchranných zložiek ○ Pokiaľ ste prišli o prístrešie a máte tú možnosť, choďte k rodine alebo priateľom, ideálne nezostávajú sami v evakuačných táboroch či úkrytoch. <p>Po prijatí okamžitých opatrení na minimalizáciu škôd okamžite informovať svoju poisťovňu</p>			
Nepretržité a pravidelné informovanie o výsledkoch prijatých opatrení	Za informácie medzi obyvateľstvom starosta, poverený člen KŠ	Informačné stredisko obce	Pokyny pre obyvateľstvo pravidelne propagovať

A8

PRIEMYSELNÁ A TECHNOLOGICKÁ HAVÁRIA postup pri ochrane obyvateľstva

CHARAKTERISTIKA : PRIEMYSELNÁ A TECHNOLOGICKÁ HAVÁRIA, KTORÁ MÁ VLASTNOSTI A ROZSAH MIMORIADNEJ UDALOSTI, ALEBO SPLNILA PODMIENKY NA VYHLÁSENIE MIMORIADNEJ SITUÁCIE

PREVENCIA:

Podľa analýzy územia, mať prehľad o miestach a objektoch predstavujúcich zdroj ohrozenia v obci a meste. Mať vedomosť o objektoch, kde môže dôjsť k havárii či nehode, k poruche či úniku chemických, biologických nebezpečných látok .

Rizikové oblasti:

- Všetky objekty, obzvlášť tie so zvýšenou možnosťou havárie, so zvýšeným únikom nebezpečnej látky a s väčším množstvom horľavých materiálov
- Okolie možnej cestnej dopravnej havárie, s cestnými a železničnými trasami, po ktorých sa prepravujú nebezpečné látky a horľaviny
- Nebezpečné látky v skladoch
- Sklady plynových tlakových nádrží
- Obchody s nebezpečnými látkami a chemickými materiálmi
- Objekty prevádzkujúce nebezpečné látky, napríklad mäsokombinát, zimný štadión, úpravňa vody, plavecký štadión, nemocnica, iné
- Havárie pri preprave nebezpečných látok cez obývané oblasti, napríklad pri cestných prietahoch mesta, železníc
- Požiar hmôt vyvíjajúcich nebezpečné látky/škodliviny, napríklad agrochemikálie, plasty, a pod.

Riziko v domácnostiach:

- Neprípustné zaobchádzanie s technikou, s nebezpečnými látkami, alebo nesprávne používanie nebezpečných látok počas prác
- Spoločnosti vykonávajúce práce, ktoré sú spojené s nebezpečnými látkami

Riziko v prevádzkach a dielňach:

- Nedodržiavanie bezpečnostných noriem
- Skladovanie nebezpečných látok
- Nesprávne zaobchádzanie s nebezpečnými látkami
- Chlórovacie zariadenia v katastrálnom území obce

HAVÁRIE s nebezpečnými látkami v prírodnom prostredí:

- Porucha zariadení a ich technológií
- Používané látky v prístrojoch, ohrozujúce životné prostredie, pôdu, vodu, priemyselný a biologický odpad

Kontrola zdrojov a príčin vzniku:

- Monitorovanie v obci/meste realizovať prostredníctvom pravidelnej kontroly prevádzok s nebezpečnými látkami a potenciálnych zdrojov havárií
- Kontrolovať rozvody plynu, sklady s PHM, predajne a sklady farbív, riedidiel a lakov
- Nevyhnutné poznať spôsob ochrany pred nebezpečnými vlastnosťami látok pri havárii, korektné používanie označovania chemických nebezpečných látok
- Nevyhnutné poznať zdroje ohrozenia v obci.

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI SPÔSOBENEJ HAVÁRIOU, SPOJENOU S ÚNIKOM NEBEZPEČNEJ LÁTKY

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Oznámiť vznik mimoriadnej udalosti na koordinačné stredisko tiesňového volania a okresnému úradu, orgánom polície a zložkám integrovaného záchranného systému prostredníctvom 112 Vyrozmieniť všetky dostupné objekty so záchrannou technikou a protipožiarnymi prostriedkami v obci, zvlášť zdravotnícke jednotky	starosta	členovia KŠ	

Krok 2: VAROVANIE OBYVATEĽSTVA A VYROZUMENIE OSÔB

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ VŠEOBECNÉ OHROZENIE “ <i>kolísavý tón sirény v dĺžke 2 minút</i> (ak nie siréna funkčná, použiť v obci iný prostriedok varovania spoločne s pokynmi o následkoch havárie)	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ	
Zvolať krízový štáb obce s prizvaním odborníkov na havárie	starosta	členovia KŠ	
Ak to charakter mimoriadnej udalosti vyžaduje, na návrh KŠ obce a veliteľa zásahu vyhlásiť mimoriadnu situáciu	starosta, poverený štatutár		§ 3b ods. 2 zákona č. 42/1994

Krok 3: VYHLÁSENIE MIMORIADNEJ SITUÁCIE

O vyhlásení mimoriadnej situácie informovať príslušné Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta, poverený člen KŠ	informačné stredisko	
Odvysielat' prostredníctvom obecného rozhlasu aktuálnu informáciu pre obyvateľstvo s uvedením pásma ohrozenia	starosta, poverený člen KŠ	informačné stredisko	obecný informačný prostriedok
Vyrozmieniť objektov a organizácií podľa stanoveného zoznamu s prehľadom Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Vyrozmieniť školských zariadení, objektov a organizácií v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	obecný informačný prostriedok
Ak to rozsah mimoriadnej udalosti vyžaduje, vyhlásiť evakuáciu obyvateľstva podľa pokynov veliteľa zásahu	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ obce	evakuačná komisia

(do priestoru mimo ohrozenia)			
Zabezpečiť činnosť evakuačných zariadení, najmä miest núdzového ubytovania a stravovania, ako aj núdzové zdravotnícke a zásobovacie služby	starosta	evakuačná komisia	obecný informačný prostriedok
Kontrolovať materiálne a technické zabezpečenie evakuácie a jej priebeh	starosta	evakuačná komisia	
KROK 4: ČINNOSŤ V OHROZENOM PRIESTORE A V OBCI V MIESTE MIMORIADNEJ UDALOSTI HAVÁRIÍ S ÚNIKOM NEBEZPEČNÝCH LÁTOK			
činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Okamžite informovať o priebehu mimoriadnej udalosti a plnení opatrení na ochranu života, zdravia a majetku, prostredníctvom Koordinačného strediska 112 , okresný úrad alebo obec, kde pôsobia orgány krízového riadenia	vlastník objektu, starosta	HaZZ	
Okamžite uzavrieť, spolu so zložkami IZS, priestor mimoriadnej udalosti - havárie s únikom nebezpečných chemických alebo biologických látok a zabrániť vstupu nepovolaným osobám. Priestor ohrozenia života a zdravia je vyznačený chemickým družstvom a jednotkami HaZZ v smere vetra. Únikové trasy sú vyznačené kolmo na smer vetra. Dôležitou úlohou IZS je zabránenie úniku nebezpečnej látky do pôdy a do kanalizácie	starosta a po príchode veliteľ zásahu	 Poriadková hliadka obce/mesta s nasadenými ochrannými prostriedkami	
Rozmiestniť informačné značky a upozornenia pre obyvateľstvo o pásmach ohrozenia V MV SR č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok - § 7 ods. 2 písm. b). Na účely okamžitého zásahu sa oblasť ohrozenia člení na:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. pásmo priameho ohrozenia nebezpečnými látkami, ktorého vonkajšia hranica je minimálne 50 metrov od zdroja ohrozenia daná stredovým uhlom 360 stupňov, 2. ochranné pásmo, ktorého vonkajšia hranica je minimálne 100 metrov od zdroja ohrozenia daná stredovým uhlom 360 stupňov, 3. pásmo ohrozenia výparmi nebezpečnej látky, ktoré je na účely predbežného vyhodnotenia dané 40° stupňovým výsekom, pričom jej stred je orientovaný v smere prízemného vetra, 4. bezpečný priestor, v ktorom sa výskyt nebezpečnej látky nepredpokladá a ktorý je vzdialený najmenej 100 metrov od miesta výskytu nebezpečnej látky 			
Členenie sa spresňuje podľa množstva a druhu NL, meteorologickej situácie a smeru prízemného vetra			
Uložiť obyvateľstvu používať individuálne prostriedky ochrany a provizórne, individuálne a dezinfekčné prostriedky ochrany obyvateľstva. Poskytovať prvú pomoc zdravotníckou jednotkou pri ohrození dýchacích ciest a povrchu tela za prítomnosti chemickej jednotky IZS	starosta	vedúci skladu civilnej ochrany	 veliteľ zdravotníckej jednotky
Riadiť záchranné práce počas mimoriadnej udalosti a koordinovať záchranné jednotky len s prostriedkami individuálnej a špeciálnej ochrany dýchacích ciest	veliteľ zásahu	starosta	
Vykonávať hlásnu službu pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti, iné osoby a obce, ktoré sú bezprostredne ohrozené	vlastník objektu starosta obce	poverený člen KŠ	autonómny systém varovania a vyzrozumenia osôb
Po vzniku mimoriadnej udalosti, len na základe príkazov veliteľa zásahu vyhlásiť a uskutočniť evakuáciu svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a neodkladne o tom informovať obec, na ktorej území pôsobia	vlastník objektu do priestoru mimo ohrozenia	starosta a veliteľ zásahu	

Zabezpečiť výdaj materiálu civilnej ochrany pre vlastné jednotky civilnej ochrany a jednotky civilnej ochrany vytvorené pre potreby územia a prostriedkov individuálnej ochrany pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti,	vlastník objektu	starosta	M
Pripraviť dekontaminačné miesto s dekontaminačnými látkami	vlastník objektu	starosta	

Krok 5: PREVZATIE SPRÁVY O OD ODSTRAŇOVANÍ NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o prijatých opatreniach k mimoriadnej udalosti havárie o ich plnení	starosta	Informačné stredisko obce	
 Od veliteľa zásahu			
112 Informovať príslušné Koordináčne stredisko Integrovaného záchranného systému 112 o plnení úloh a opatrení pri odstraňovaní následkov havárie			
? Vyhodnocovať informácie od obyvateľstva v postihnutej oblasti mimoriadnou udalosťou			

Krok 6: ODVOLANIE MIMORIADNEJ SITUÁCIE ,

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Informovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ KONIEC OHROZENIA “ <i>stály tón sirény v dĺžke 2 minút, príp. použiť iný prostriedok varovania s pokynmi pre obyvateľstvo</i>	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ mobilné varovanie	v prípade výpadku elektrického prúdu – mobilne rádio autom
Vyhodnotiť následky mimoriadnej udalosti a náklady počas vyhlásenej mimoriadnej situácie	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ mobilné varovanie	

Pokyny pre obyvateľstvo:

- Opustite čo najrýchlejšie rizikový priestor havárie, kolmo na smer vetra
- Ak sa vám nepodarí uniknúť, čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti
- Neukrývajte sa v pivničných či suterénnych priestoroch
- Uzavrite a utesnite okná a dvere a ďalšie otvory v obydliach v blízkosti miesta havárie
- Vypnite ventiláciu
- Ak nemôžete sa ukryť, zadržte dych, ochráňte si ústa a nos priloženým improvizovaným prostriedkom napríklad navlhčenou vreckovkou
- Sledujte správy v hromadných a miestnych informačných prostriedkoch
- Pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany
- Pripravte si evakuačnú batožinu
- Budovu opustite len na pokyn veliteľa zásahu alebo príslušného orgánu krízového riadenia okresného úradu

Za informácie medzi obyvateľstvom zodpovedá starosta obce, poverený člen KŠ, Informačné stredisko obce a členovia KŠ

HAVÁRIA JADROVÉHO ZARIADENIA

protiradiačné opatrenia a postup pri ochrane obyvateľstva

Zasiahnutie radiáciou spôsobuje vážne základné zdravotné riziká. Dlhodobé vystavenie aj nízkym hodnotám môže vyvolať rakovinu alebo mutáciu DNA. Krátkodobý pobyt vo veľmi kontaminovanom prostredí môže spôsobiť popáleniny a chorobu z radiácie.

Ohrozenie predstavuje dávka radiácie zodpovedajúca 0,0022 milisieverta / rok

CHARAKTERISTIKA:

Havária (nehoda) na jadrovom zariadení, ktorá má vlastnosti a rozsah mimoriadnej udalosti alebo ktorá splní podmienky na vyhlásenie mimoriadnej situácie

PPREVENCIA OBYVATEĽSTVA PRI RADIÁCNEJ HAVÁRII

PREVENCIA:

Základné princípy havarijného plánovania a odozvy sú zhodné pre všetky typy nehôd a havárií. Odlíšovať sa bude voľba jednotlivých opatrení a časový sled ich vykonávanie.

Voľba ochranných opatrení závisí od charakteru nehody alebo havárie, dĺžke jej trvania a zasiahnutej oblasti. Okrem málo pravdepodobných radiačných havárií sú častejšie radiačné nehody, prípadne havárie so zdrojmi ionizujúceho žiarenia počas ich výroby, prepravy alebo použitia, či nesprávneho zaobchádzania, straty alebo od cudzenia, poškodenia zdroja alebo jeho tienenie, a pod.

Charakteristika oblasti ohrozenia, demografické údaje o obyvateľstve v sektoroch oblasti ohrozenia

Pre zabezpečenie a realizáciu systémového, postupného zavádzania opatrení pre ochranu obyvateľstva pre prípad jadrovej havárie, sa oblasť ohrozenia člení:

1. na územie vymedzené 20 km okruhom okolo JZ Mochovce,
2. na pásmo vymedzené 5 km, 10 km a 20 km vzdialenosťou od JZ Mochovce,
3. na 16 sektorov s veľkosťou stredového uhla 22,5o pričom stred prvého sektora je orientovaný na sever (360o), sektory (1-16) sú orientované v smere hodinových ručičiek.

Z oblasti ohrozenia sa v prípade radiačnej havárie, na základe zistenej meteorologickej situácie vyčleňuje :

- bližšie ohrozené územie, ktoré predstavuje 5 km pásmo a 5 sektorov v 10 km pásme, pričom stred prostredného z nich je orientovaný v smere prízemného vetra
- ohrozené územie, ktoré predstavuje 5 sektorov od 10 km pásma do 20 km pásma, pričom stred prostredného z nich je orientovaný v smere prízemného vetra

Základnými preventívnymi opatreniami sú:

- monitorovanie územia, zvlášť radiačnej situácie
- varovanie a vyznamenie obyvateľstva, pred ohrozením života a zdravia radiáciou
- evakuácia obyvateľstva
- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov
- prvá predlekárska pomoc a prvá lekárska pomoc obyvateľstvu
- použitie špeciálnych prostriedkov individuálnej ochrany osobami, ktoré podnikatelia ohrozujú svojou činnosťou
- hygienická očista osôb
- veterinárne opatrenie na úseku veterinárnej starostlivosti

- zabezpečenie ochrany pracovníkov v objekte, ktorí nemôžu skončiť pracovnú činnosť a nachádzajú sa v oblasti ohrozenia
- likvidácia úniku nebezpečných látok a zamedzenie ich nekontrolovaného šírenia.

Doplnkovými preventívnymi opatreniami z hľadiska možnosti vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom rádioaktívnej látky sú:

- jódová profylaxia osôb (až po rozhodnutí krízového štábu)
- ukrytie osôb
- vydanie zákazu konzumovania a používania nechránených potravín, krmív a vody pre osoby a domáce zvieratá
- dezaktivácia terénu, budov a materiálu
- regulácia príjmu kontaminovaných potravín, krmovín a vody pre osoby a domáce zvieratá
- špeciálna očista osôb.

Informovanie obyvateľstva z hľadiska možného ohrozenia obyvateľstva pri prevádzkovaní Jadrového zariadenia Mochovce je zabezpečované prostredníctvom systému prevádzkovateľa JZ Mochovce.

Časové limity na informovanie verejnosti podľa INES:

O nehode alebo havárii sa informuje verejnosť na základe stupňa INES nasledovne:

- stupeň 2 a 3: bezodkladne, najneskôr do 24 hodín od jej zistenia,
- stupeň 4 až 7: bezodkladne, najneskôr do 30 minút od jej zistenia.

Klasifikácia udalostí v Jadrovom zariadení Mochovce podľa stupňa závažnosti v zmysle medzinárodnej stupnice INES je uvedená v informačnom materiáli MV SR a okresných úradov v jej okolí.

Aktualizované informácie sú minimálne raz za rok poskytované útvarom havarijnej a krízovej prípravy v spolupráci s útvarom zahraničných vzťahov a styku s verejnosťou a okresnými úradmi odborom krízového riadenia.

Pre obyvateľstvo:

„Postupy na prípravu a vykonanie opatrení v prípade jadrovej alebo radiačnej havárie“ ([linky](#))
 Vyhláška Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky ([linky](#))

Samotná bezpečnosť jadrovej elektrárne v Mochovciach sa dosahuje aktívnymi a pasívnymi bezpečnostnými systémami a viacnásobnými bezpečnostnými bariérami. Systémy a bariéry zabraňujú prenikaniu rádioaktivity do okolia a sú projektované tak, aby zvládali aj najhoršie predpokladané havarijné scenáre.

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI SPŔSOBENEJ HAVÁRIOU NA JADROVOM ZARIADENÍ, SPOJENOU S ÚNIKOM NEBEZPEČNEJ RÁDIOAKTÍVNEJ LÁTKY

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
<p>Varovanie od ohrozovateľa o vzniku mimoriadnej udalosti havárie s únikom rádioaktívnych látok na Koordinačné stredisko tiesňového volania, orgánom krízového riadenia na úrovni okresu, kraja, republiky, okresnému úradu, obciam a následne obyvateľstvu a zložkám integrovaného záchranného systému prostredníctvom 112</p> <p>Vyrozumievajú sa všetky dostupné objekty so záchrannou technikou a prostriedkami v obci, zvlášť zdravotnícke jednotky</p>	starosta bezodkladne	členovia KŠ obce	

Krok 2: VAROVANIE OBYVATEĽSTVA A VYROZUMENIE OSÔB

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ VŠEOBECNÉ OHROZENIE “ kolísavý tón sirény v dĺžke 2 minút (ak nie je siréna funkčná, použiť v obci iný prostriedok varovania, spoločne s pokynmi o následkoch radiačnej havárie)	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ	
Zvolať krízový štáb obce s prizvaním odborníkov na havárie len podľa umožňujúcich podmienok pre rokovanie a konkrétnej radiačnej situácie	primátor, starosta	členovia KŠ	
Ak to charakter mimoriadnej udalosti (havárie) vyžaduje, na návrh KŠ okresu a kraja informovať o vyhlásení mimoriadnej situácie podľa plánu varovania pri radiačnom ohrození	starosta, poverený štatutár	členovia KŠ	§ 3b ods. 2 písm. b) zákona č. 42/1994

O vyhlásení mimoriadnej situácie informovať obyvateľstvo a informovať o plnení úloh a opatrení v obci príslušné Koordinačné stredisko tiesňového volania 112	starosta, poverený člen KŠ	informačné stredisko	
Odvysielať prostredníctvom obecného rozhlasu aktuálnu informáciu pre obyvateľstvo s uvedením pásma ohrozenia a spôsobu a času ukrytia	starosta, poverený člen KŠ	informačné stredisko	obecný informačný prostriedok
Vyrozumenie objektov a organizácií podľa stanoveného zoznamu s prehľadom Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Vyrozumenie školských zariadení, objektov a organizácií v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov - Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	obecný informačný prostriedok
Ak to rozsah mimoriadnej udalosti vyžaduje a umožňuje (rádioaktivita a vzdialenosť od centra havárie), vyhlásiť evakuáciu obyvateľstva podľa pokynov veliteľa zásahu a orgánov krízového riadenia okresu a kraja	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ	evakuačná komisia
Zabezpečiť činnosť evakuačných zariadení, najmä miest núdzového „úkrytového“ ubytovania (ukrytia) a stravovania, zdravotnícke, zásobovacie zariadenia	starosta	evakuačná komisia	obecný informačný prostriedok
Kontrolovať protiradiačné opatrenia, materiálne a technické zabezpečenie evakuácie a jej priebeh podľa pokynov orgánov krízového riadenia okresu a kraja a podľa protiradiačných opatrení	starosta	evakuačná komisia	

KROK 4: ČINNOSTĚ V OHROZENOM PRIESTORE A V OBCI V MIESTE MIMORIADNEJ UDALOSTI HAVÁRIÍ S ÚNIKOM RÁDIOAKTÍVNYCH NEBEZPEČNÝCH LÁTOK

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Okamžite informovať o priebehu mimoriadnej udalosti podľa protiradiačných opatrení na ochranu života, zdravia a majetku, prostredníctvom Koordinačného strediska 112 , okresný úrad alebo obec, kde pôsobia	vlastník objektu starosta	HaZZ	
Okamžite uzavrieť (spolu so zložkami IZS) priestor mimoriadnej udalosti - havárie s únikom nebezpečných rádioaktívnych látok. Priestor ohrozenia života a zdravia sa vyznačuje chemickou jednotkou a jednotkami HaZZ v smere vetra. Únik a trasy sú označené kolmo na smer vetra. Úlohou jednotiek CO je zabránenie úniku nebezpečnej látky do pôdy a do kanalizácie, podľa prijatých protiradiačných opatrení	starosta a po príchode veliteľ zásahu	poriadková hliadka obce mesta	
Rozmiestniť informačné značky a upozornenia pre obyvateľstvo, podľa prijatých protiradiačných opatrení	starosta a po príchode veliteľ zásahu	členovia KŠ	
Uložiť obyvateľstvu povinnosť používania individuálnych prostriedkov ochrany a provizórnych, individuálnych a dezinfekčných prostriedkov obyvateľstva podľa prijatých protiradiačných opatrení Poskytovať prvú pomoc zdravotníckou jednotkou pri ohrození dýchacích ciest a povrchu tela podľa prijatých protiradiačných opatrení	starosta	vedúci skladu civilnej ochrany	
Riadiť záchranné práce počas mimoriadnej udalosti a koordinovať sily a prostriedky s individuálnou a špeciálnou ochranou dýchacích ciest využiteľné počas mimoriadnej udalosti - podľa protiradiačných opatrení	veliteľ zásahu	starosta	
Vykonávať hlásnu službu pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti, iné osoby a obce, ktoré sú bezprostredne ohrozené a podľa protiradiačných opatrení	vlastník objektu starosta	poverený člen KŠ	autonómny systém varovania a vyznamenania osôb
Po vzniku mimoriadnej udalosti podľa príkazov veliteľa zásahu a orgánov krízového riadenia okresu a kraja vyhlásiť a uskutočniť evakuáciu po vytýčených trasách svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a neodkladne o tom informovať obec, na ktorej území pôsobia a podľa prijatých protiradiačných opatrení	vlastník objektu	starosta	
Zabezpečiť výdaj materiálu civilnej ochrany pre vlastné jednotky civilnej ochrany a jednotky civilnej ochrany vytvorené pre potreby územia a prostriedkov individuálnej ochrany pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti podľa protiradiačných opatrení	vlastník objektu	starosta	M
Pripraviť dekontaminačné miesto s dekontaminačnými látkami podľa prijatých protiradiačných opatrení	vlastník objektu	starosta	

Krok 5: PREVZATIE SPRÁVY O ODSTRANOVANÍ NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI dekontamináciou a hygienickou očístou

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o prijatých opatreniach k mimoriadnej udalosti havárie a o ich plnení podľa prijatých protiradiačných opatrení	starosta	informačné stredisko obce	
 Od veliteľa zásahu			
112 Informovať príslušné Koordináčné stredisko Integrovaného záchranného systému 112 o plnení úloh a opatrení pri odstraňovaní následkov havárie podľa prijatých protiradiačných opatrení			
? Vyhodnocovať informácie od obyvateľstva v postihnutej oblasti mimoriadnou udalosťou			

Krok 6: ODVOLANIE MIMORIADNEJ SITUÁCIE

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Informovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ KONIEC OHROZENIA “ (<i>Stály tón sirény v dĺžke 2 minút, alebo použiť iný prostriedok varovania s pokynmi pre obyvateľstvo</i>) podľa prijatých protiradiačných opatrení	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ mobilné varovanie	v prípade výpadku elektrického prúdu – mobilne rádio autom
Vyhodnotiť následky mimoriadnej udalosti a náklady na ňu vynaložené počas vyhlásenej mimoriadnej situácie, podľa plánu prijatých protiradiačných opatrení a dekontaminácie	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ mobilné varovanie	členovia KŠ

Činnosť obyvateľstva v prípade úniku rádioaktívnej látky

- Postupujte podľa protiradiačných opatrení
- Opustite čo najrýchlejšie rizikový priestor havárie
- Pohybujte sa kolmo na smer vetra, do najbližšieho možného miesta ukrytia
- Čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti, najlepšie v pivničných priestoroch
- Pokiaľ ste mohli prísť do styku s rádioaktívnymi látkami v dobe, než ste sa stačili ukryť, potom:
 - pred vstupom do budovy kontaminovaný vrchný odev a obuv odložte do vzduchotesného obalu a nepoužívajte ich,
 - dôkladne si umyte ruky, tvár a vlasy, vypláchnite si oči, ústa vyčistite si nos a uši,
 - ak je to možné, osprchujte sa a vymeňte si bielizeň.
- Uzavrite a utesnite okná a dvere, vypnite ventilačné a klimatizačné zariadenie
- Sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch
- Pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela
- Jódové prípravky užite až po informácii o ich použití a pokynov
- Zabezpečte svoje potraviny a zásoby vody pred možnou kontamináciou uložením do obalov, chladničky, mrazničky alebo komory; nepoužívajte nechránené potraviny, ovocie a zeleninu
- Pripravte si evakuačnú batožinu a čakajte na ďalšie pokyny
- Postarajte sa o hospodárske zvieratá: zatvorte ich a dajte im zásobu krmiva a vody na dva dni; zásoby krmiva a vody zabezpečte pred kontamináciou prekrytím plachtou alebo fóliou z plastu ap.
- Riadte sa informáciami orgánov krízového riadenia radiačnej havárie pre obyvateľstvo

informácie medzi obyvateľstvom starosta, poverený člen KŠ

Informačné stredisko obce

pokyny pre obyvateľstvo pravidelne propagovať

starosta členovia KŠ

Ochrana ukrytím: ukrytím sa rozumie ochrana osôb v ochranných stavbách pred

možnými následkami mimoriadnych udalostí podľa prijatých protiradiačných opatrení

Pôsobnosť obce je daná v ustanovení § 15 ods. 1 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva, podľa ktorého obec okrem iných pôsobností vypracúva plán ochrany obyvateľstva, oboznamuje sa s havarijnými plánmi podnikov a prevádzok na svojom území a informuje obyvateľstvo a verejnosť trvalým zverejnením na internetovej stránke alebo na verejnej tabuli.

Obec podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na ukrytie obyvateľstva a zabezpečuje ich potrebné úpravy (§ 15 ods. 1 písm. e) zákona č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva)

V plánoch ukrytia obyvateľstva sa vedie zoznam jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne - možno do nich nahliadnuť na požiadanie na obecnom úrade.

Konzultácie poskytuje aj OÚ podľa plánu prijatých protiradiačných opatrení pre prípad havárie

Radiácia je mimoriadne nebezpečná. Aké zdravotné riziká hrozia v prípade, ak je človek zasiahnutý žiarením? Zasiahnutie radiáciou predstavuje **dve základné zdravotné riziká:**

- **dlhodobé vystavenie nízkym hodnotám** môže vyvolať rakovinu alebo mutáciu DNA;
- **krátkodobý pobyt vo veľmi kontaminovanom prostredí** môže spôsobiť popáleniny a chorobu z radiácie
- Choroba z radiácie je následok poškodenia tkanív po ich vystavení účinkom ionizujúceho žiarenia
- Choroba z radiácie môže mať akútnu alebo chronickú podobu: akútna vzniká pri jednorazovom veľkom ožiarení, kým chronická vzniká účinkom dlhodobého ožarovania nižšími dávkami, alebo ako následok prekonanej akútnej choroby.

Choroba z ožiarenia

Ohrozenie predstavuje už dávka odpovedajúca 0,0022 Sieverta ročne (Najvyššia nameraná hodnota vo Fukushima bola 0,0119 sievertov (Sv)).

Prevenia

Minimalizovať dávku radiácie a čas strávený v zamorenom prostredí.

Odporúča sa využiť masku a ochranný odev.

Prvá pomoc

- rýchlo opustiť rizikové prostredie a čo najviac skrátiť čas ožiarenia.
- ukrytie v pevných stavbách, v podzemných stavbách
- jódová profylaxia

Černobyl': skutočná úroveň bola v niektorých oblastiach viac ako 20 000 röntgenov za hodinu; smrteľná dávka je asi 500 röntgenov po viac ako 5 hodín. Na Slovensku bolo v roku 1990 boli zistené hodnoty od 4000 do 12 200 Bq/m².

Becquerel – aktivita, Gray – dávka , Sievert - množstvo gama žiarenia

Človek bežne z okolia dostane aj viac ako 3 mSv za rok (teda cez 0,2 Sv za život). Ak sa napríklad podstupuje röntgen zubov (typicky 0,1 mSv) každý rok, tak sa výskyt rakoviny mozgu či štítnej žľazy zdvojnásobuje.

Povolená dávka zamestnancov pracujúcich s radiáciou : v priemere 20mSv ročne po dobu 5 rokov (tj. spolu 100 mSv v období 5 rokov), s maximálnou ročnou dávkou 50 mSv

Rozsah radiačnej dávky a jej vedľajšie účinky:

0-250 mSv: zvyčajne sa nevyskytujú žiadne príznaky. Táto dávka sa týka pracovníkov japonskej jadrovej elektrárne Fukushima.

250-1000 mSv: môžu sa objaviť mierne príznaky, napr. nevoľnosť a strata chuti do jedla. U mužov sa môže objaviť dočasná neplodnosť spôsobená poškodením v tej dobe tvorených spermíí.

1000-2000 mSv: objavuje sa nevoľnosť, strata chuti do jedla, v krvi sa môže mierne znížiť počet bielych krviniek. Príznaky sa objavujú za niekoľko hodín po ožiarení.

2000-6000 mSv: nevoľnosť sa objavuje častejšie, býva sprevádzaná zvracaním. Postihnutého bolí hlava, objaví sa zvýšená teplota. Výraznejšie klesá počet bielych krviniek a narúša sa imunita, človek je ohrozený

infekciami, môžu mu vypadávať vlasy a chlpy, kožný kryt môže byť poškodený. Narušenie krvnej zrážanlivosti má za následok krvácanie zo slizníc a mnohokrát aj vnútorné krvácanie.

6000-8000 mSv: nastupujú klasické príznaky ako je nevoľnosť, zvracanie, hnačka, pokles bielych krviniek, vypadávanie vlasov a chlpov. Môže byť prítomný rozvrat vnútorného prostredia organizmu vyvolaný ťažkou hnačkou pri radiačnej kolitíde, zmätenosť a objaviť sa môžu aj infekcie (choroba z ožiarenia)

8000-30,000 mSv: k už vyššie spomenutým príznakom sa pripája porucha vedomia. Smrť je v podstate istá. Poškodenie kože sa prejavuje vznikom rozsiahlych radiačných popálenín.

Pozn.: Dávka 1 Sv akéhokoľvek žiarenia má rovnaké biologické účinky ako dávka 1 Gy röntgenového alebo gama žiarenia

ZEMETRASENIE

postup pri ochrane obyvatelstva

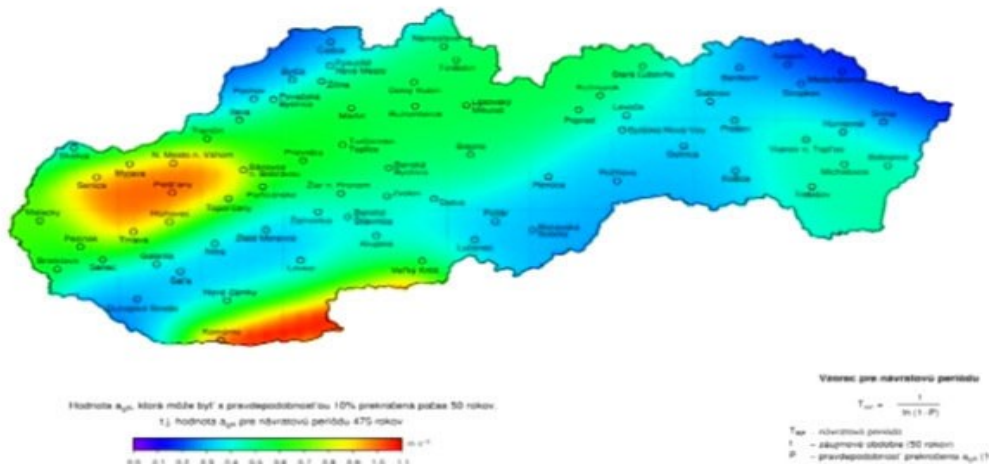

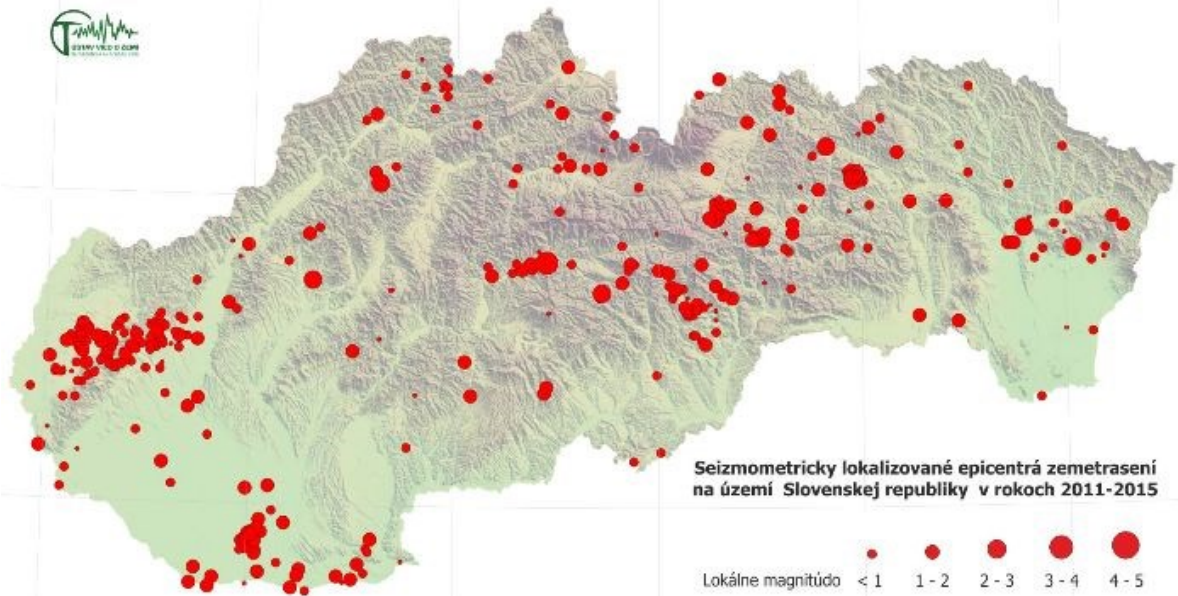
Zemetrasenie je vonkajší prejav náhleho uvoľnenia nahromadenej mechanickej energie v litosfére (v kôre a vo vrchnom plášti). Vyše 90 % zemetrasení je spôsobených tektonickými pohybmi Zeme, zvyšok pripadá na vulkanizmus, zrútenie veľkých podzemných dutín (napr. stropov jaskýň) alebo skalných masívov, alebo na činnosť človeka (banská činnosť, explózie, atď.).

Zemetrasenie patrí k najničivejším katastrofickým dejom na Zemi. Pre človeka je zemetrasenie najmarkantnejším prejavom síl vychádzajúcich zo zemského vnútra. Prichádza náhle a nečakane, je obávanejším procesom ako sopečná činnosť, a škody, ktoré pri ňom vznikajú, sú väčšie ako pri vulkanizme. Pred viac ako 250 rokmi postihlo Komárno najsilnejšie zemetrasenie. Bolo také silné, že ho pocítili v Belehrade či v Lipsku.

V Komárne si 28. júna 1763 zemetrasenie vyžiadalo 63 obetí. Jeho ničivú silu zaznamenali na obrazoch či v drevorezbe. Zem sa chvela len pár sekúnd, ale tvár mesta sa zmenila na nepoznanie.

Posledné silné zemetrasenia zaznamenali v roku 1906 v Dobrej Vode. Odvtedy narastá deficit v uvoľnenej energii. Zemetrasenia sa pripravujú a v budúcnosti ich môžeme očakávať. Seizmológovia tvrdia, že neexistuje žiaden prístroj, ktorý by presne určil miesto a čas zemetrasenia.

Najvýznamnejšie zemetrasenia v histórii s epicentrom na území dnešného Slovenska:

1. 5. júna 1443, stredné Slovensko, Epicentrálna makroseizmická intenzita 8° MSK-64 - magnitúdo cca 5,7
2. 28. júna 1763, Komárno, Epicentrálna makroseizmická intenzita 8-9° MSK-64 - magnitúdo cca 5,8
3. 15. januára 1858, Žilina, Epicentrálna makroseizmická intenzita 7-8° MSK-64 - magnitúdo cca 5,7
4. 9. januára 1906, Dobrá Voda (pri Trnave), Epicentrálna makroseizmická intenzita 8-9° MSK-64, magnitúdo cca 5,
5. 24. apríla 2020 o 1:18:27 hod. SELČ (23. 4. 2020 23:18:27 UTC) zasiahlo východné Slovensko lokálne zemetrasenie. Jeho epicentrum sa nachádzalo približne 1 km južne od vodnej nádrže Zemplínska šírava, medzi obcami Zalužice a Lúčky (okres Michalovce; 48.766 N; 22.024 E). Hypocentrum bolo určené do hĺbky 16,2 km +/- 2.78 km. Magnitúdo zemetrasenia, stanovené v Európskom seizmologickom centre CSEM-EMSC na základe údajov zo seizmických staníc, má hodnotu ML = 3,5.
6. K druhému otrasu v tomto regióne došlo 30. apríla 2020 o 05:59:05 SELČ (30. 4. 2020 03:59:05 UTC). Epicentrum tohto otrasu sa lokalizovalo 8 km severne od Michaloviec v blízkosti obce Nacina Ves (48,814 N; 21,847 E). Hypocentrum bolo určené v hĺbke 8,1 km +/- 3,22 km.
7. Zemetrasenia z ohniskovej oblasti východného Slovenska nie sú zriedkavým fenoménom. Oblasť Vihorlatu a okolie Humenného, Michaloviec a Vranova nad Topľou patrí medzi seizmicky aktívne oblasti Slovenska

Poznámka : Po roku 2000 oblasť Vihorlatu zasiahlo zemetrasenie dňa 20. mája 2003 s epicentrom pri obci Jasenov (okres Sobrance), ktorého epicentrálna makroseizmická intenzita bola 6-7° EMS-98. Lokálne magnitúdo tohto zemetrasenia bolo ML = 3,7. **Zemetrasenie z 24. 4. 2020** je najsilnejším zemetrasením v ohniskovej zóne Vihorlat za posledných 17 rokov s predbežnou makroseizmickou intenzitou I0 = 5-6° EMS-98.

PREVENCIA

Poznať miesta, kde sa v okolí obce a v obci, ako aj na území okresu či kraja, nachádzajú miesta možnej mimoriadnej udalosti spojenej so zemetrasením, a aký je spôsob ochrany pred jeho účinkami.

Dokument:

Výpis z analýzy územia a prehľad o nebezpečných miestach určenými seizmiológmi v okrese a kraji.

Poznámka: Kto chce stavať vo veľkom v červených zónach, nesmie nič podceňovať. V ohniskovej oblasti musia byť stavby na zemetrasenie pripravené a odolné podľa statických noriem

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o vzniku mimoriadnej udalosti z krízového monitorovacieho strediska MV SR, ktoré dostáva zaznamenávané seizmologické údaje o otasoch, alebo správu o vyhlásení mimoriadnej situácie v dôsledku zemetrasenia	starosta	Informačné stredisko obce	
 Od obyvateľstva, od seizmologickej služby, ústredného krízového štábu od zložiek IZS			
112	Informovať príslušné Koordinačné stredisko Integrovaného záchranného systému 112		
?	Overiť pravdivosť informácie, zistiť ďalšie podrobnosti		

Podrobnosti a informácie má oddelenie seizmológie Ústavu vied o Zemi Slovenskej akadémie vied:
 Ústav vied o Zemi Slovenskej akadémie vied
 Dúbravská cesta 9
 P.O. BOX 106
 840 05 Bratislava
 Tel.: +421 2 3229 3201 Fax: +421 2 5477 7097 E-mail: ks.ab 1620399605 vas@t

Krok 2: VAROVANIE OBYVATEĽSTVA, VYROZUMENIE ZÁCHRANNÝCH ZLOŽIEK A SUBJEKTOV V OBCI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ VŠEOBECNÉ OHROZENIE “ <i>kolísavý tón sirény v dĺžke 2- minút, alebo použiť iný prostriedok varovania</i> <i>V prípade výpadku elektrického prúdu mobilne rádio autom, megafónmi</i>	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ mobilné varovanie	
Pokiaľ je známe miesto zrútenia stavieb, úniku plynu, úniku a druhu nebezpečnej látky, ku ktorým došlo v dôsledku zemetrasenia, okamžite vydat' zákaz vstupu obyvateľstvu a deťom na ohrozené územie	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ mobilné varovanie	
Odvysielat' prostredníctvom obecného rozhlasu pripravenú informáciu pre obyvateľstvo s pokynmi na ochranu dýchacích ciest, očí a tela podľa meteorologickej situácie. Dokument: Hlásenie a pripravený text relácie	starosta, poverený člen KŠ	člen KŠ obce	Upozorniť na príručku „Ako sa správať pri ohrození“
Vyrozumenie samôt a osád, vzdialených lokalít (príp. rekreačných miest, starších občanov) podľa stanoveného prehľadu Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
Vyrozumenie školských zariadení, domovov dôchodcov, objektov a organizácií v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov Plán varovania a vyrozumenia	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	podľa zoznamu objektov a organizácií
Overiť postihnuté miesta zemetrasením z hľadiska prístupu záchranných zložiek	starosta, poverený člen KŠ	OR HaZZ	kontrola - člen štábu OÚ
V závislosti na druhu ohrozenia prijať zodpovedajúce	starosta,	OR HaZZ	kontrola - člen

režimové opatrenia Postup obce, Dokument: Režimové opatrenia	poverený člen KŠ	RZP	štábu OÚ
O režimových opatreniach podrobne informovať obyvateľstvo prostredníctvom miestneho rozhlasu Dokument: Postup obyvateľstva po zemetrasení	starosta, poverený člen KŠ		kontrola - člen krízového štábu OÚ

Krok 3: ZVOLANIE KRÍZOVÉHO ŠTÁBU / ZABEZPEČENIE PRACOVISKA KRÍZOVÉHO ŠTÁBU

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Podľa rozhodnutia starostu obce zvolať krízový štáb obce, príp. vybraných členov k posúdeniu situácie Aktivácia KŠ obce	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ	
Zhodnotiť situáciu a rozdeliť úlohy. Zvlášť kontrolovať individuálnu ochranu obyvateľstva a individuálne prostriedky ochrany	starosta poverený štatutár	členovia KŠ	
Spracovať záznam zo zasadnutia krízového štábu obce	poverený člen KŠ		

Krok 4: VYKONAŤ NEVYHNUTNÉ OPATRENIA

činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vykonať opatrenia k zamedzeniu vzniku paniky a prejavom nedisciplinovanosti	starosta, poverené osoby	polícia SR poriadkové jednotky CO	
V prípade potreby poskytovať obyvateľom doplnkové informácie a pokyny	starosta, obsluha rozhlasu		

Krok 5: SPRESNENIE INFORMÁCIÍ O POSTIHNUTOM OBYVATEĽSTVE A MAJETKU A PÁSMACH OHROZENIA ŽIVOTA A ZDRAVIA NA ÚZEMÍ OBCE

činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Informovať obyvateľstvo o ohrozenom území obce a prijatých režimových opatreniach	starosta, poverené osoby	polícia SR poriadkové jednotky CO	
Poskytovať obyvateľom doplnkové informácie a pokyny	starosta, obsluha rozhlasu	polícia SR poriadkové jednotky CO	
Sledovať seizmologickú a meteorologickú situáciu a monitorovať územie obce	starosta	poriadkové jednotky CO	

Krok 6: OSTATNÉ PODĽA ZÁVAŽNOSTI SITUÁCIE: MIMORIADNA SITUÁCIA, EVAKUÁCIA, NÚDZOVÉ UBYTOVANIE

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Na základe situácie a v súlade s odporúčením KŠ vyhlásiť mimoriadnu situáciu	starosta	vedúci organizácii	
O vyhlásení mimoriadnej situácie neodkladne informovať Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta poverený člen KŠ	zamestnanec v služobnej pohotovosti	Číslo kontaktu
Vydať Príkaz na uvedenie síl a prostriedkov do pohotovosti podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods.3 písm. a) v MV 523/2006

Vydať Príkaz na vykonanie záchranných prác podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 a 4 V MV 523/2006
Vydať Príkaz na vytvorenie podmienok na prežitie ohrozeného alebo postihnutého obyvateľstva podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 písm. e) V MV 523/2006
Vydať Príkaz na osobné úkony podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 23 zákona č. 42/1994
Vydať Príkaz na vecné plnenie podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 21 zákona č. 42/1994
Spolupracovať s veliteľom zásahu	starosta	veliteľ zásahu	
Odvysielat' prostredníctvom rozhlasu preverenú informáciu pre obyvateľstvo podľa postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	poverený člen KŠ obce	
Po spresnení seismologickej a meteorologickej situácie, vyhlásiť prostredníctvom miestneho rozhlasu evakuáciu a o jej vyhlásení bezodkladne informovať Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad podľa plánu evakuácie obyvateľstva obce	starosta, obsluha rozhlasu	okresný úrad	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994
Organizovať peší presun evakuovaných do miest ubytovania, ukrytia kolmo na smer vetra, po vytýčených a pripravených evakuačných trasách a do evakuačných zariadení	poverené osoby	veliteľ zásahu	
Po spresnení situácie, organizovať pomoc obyvateľstvu núdzovým ubytovaním a zásobovaním ukrytím	poverená osoba členovia DPZ jednotky CO		
Zabezpečiť pomoc imobilným osobám, školským, sociálnym a zdravotníckym zariadeniam	poverené osoby	vedúci školských, soc. a zdrav. zariadení	
Poskytnúť evakuovaným núdzové ubytovanie a núdzové zásobovanie	starosta, poverení členovia KŠ	vedúci organizácii	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 a § 5 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb.
Vypracovať a okresnému úradu predložiť hlásenie o ukončení evakuácie podľa dokumentácie evakuácie	starosta	okresný úrad	
Organizovať hygienickú očistu osôb, veterinárnu očistu zvierat dekontamináciu budov a dopravných prostriedkov	starosta, určení členovia KŠ	OR HaZZ	
Predkladať okresnému úradu pravidelné hlásenia o stave a priebehu záchranných prác so stavom k 18:00 hod. a k 06:00 hod.	starosta	starosta	§ 7 ods. 3 V MV č. 388/2006

Krok 7: NÁSLEDNÉ OPATRENIA

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vydať Príkaz na ukončenie záchranných prác na ohrozenom území alebo na území postihnutom mimoriadnou udalosťou podľa postupu záchranných prác	starosta	členovia KŠ	
Vydať Príkaz na odvolanie subjektov podieľajúcich sa na záchranných prácach	starosta	členovia KŠ	
Po skončení záchranných prác a likvidácii príčin ohrozenia odvolať mimoriadnu situáciu O jej odvolaní bezodkladne informovať Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta poverený člen KŠ	okresný úrad	

POZNÁMKY**ČINNOSŤ OBYVATEĽSTVA****Odporúčané pokyny a spresnenia podľa rozhodnutí veliteľa zásahu a krízového štábu obce****Pred zemetrasením a po vzniku zemetrasenia:**

- pripraviť si prenosné rádio, baterku a lekárničku,
- poznať základy prvej pomoci,
- vedieť, kde sa nachádzajú hlavné uzávery elektriny a plynu,
- neukladať na police a skrine ťažšie predmety,
- ťažší nábytok oprieť o steny,
- dohodnúť si spôsob kontaktu s členmi rodiny, príbuznými, na pracoviskách a školách počas zemetrasenia.

Pri zemetrasení:

- uvedomiť si, že **najviac zranení býva pri panickom úteku** z domov alebo do úkrytov, preto:
 - pri pobyte v budove zostať dnu, vyhľadať úkrytie pri pevných oporných stenách či konštrukciách
 - pri pobyte mimo budovy zostať vonku,
- zachovať rozvahy, pomáhať deťom, susedom, starším osobám, invalidom, chorým a zraneným
- v budove rýchlo vyhľadať vhodné miesto, postaviť sa k opornému múru alebo pod dvere, **nikdy nie k oknu**
- ukryť sa pod stôl a v prevádzkach a vo výrobe pod najbližší odolný predmet
- nevstupovať do výťahu a na schodišťa
- vonku sa zdržiavať čo najďalej od elektrického vedenia, stromov, pomníkov atď.
- nezostávať v úzkych uliciach, v nevyhnutných prípadoch hľadať ochranu pod najbližšou bránou pod portálom
- nepoužívať otvorený oheň, pretože existuje nebezpečenstvo výbuchu plynu a následného požiaru,
- pri jazde v dopravnom prostriedku okamžite zastaviť na otvorenom priestranstve a nevystupovať počas trvania otrasov

Po zemetrasení:

- opatrne opustiť budovy a iné objekty narušené otrasmi, pri prechádzaní týmito objektmi hrozí nebezpečenstvo zrútenia častí stavieb,
- poskytnúť prvú pomoc sebe i iným zraneným, starším alebo chorým osobám, deťom a invalidom, dodržiavať zásady zvýšenej hygieny, aby sa zabránilo rozširovaniu nákazlivých chorôb,
- nezdržiavať sa pod hrádzami vodných nádrží, v údoliach a okolí potokov a riek, kde môže dôjsť k ich rozvodneniu a pretrhnutiu hrádzí,
- skontrolovať rozvody plynu, vody a elektriny, pri poruche rozvodov uzavrieť ich príklady, otvoriť okná a

opustiť budovu; mimoriadnu starostlivosť venovať miestam, kde hrozí nebezpečenstvo úniku alebo vzniku nebezpečných škodlivín, toxických, biologických, rádioaktívnych, výbušných a iných látok ohrozujúcich životy ľudí a životné prostredie,

- každý požiar hasiť dostupnými prostriedkami vždy s ohľadom na stav hasených objektov,
- organizačnými a ďalšími pokynmi a opatreniami zabrániť rozširovaniu požiaru a riadiť sa pokynmi príslušníkov požiarnej služby,
- zabezpečiť trvalý dozor pri používaní otvoreného ohňa, pri opakovaných otrasoch zemského povrchu môže dôjsť v podmienkach poškodených komunikácií a rozvodov plynu k rozsiahlemu požiaru,
- nepodliehať panike, sledovať správy, pokyny a informácie vysielané v rozhlase, riadiť sa ich pokynmi,
- aktívne spolupracovať s orgánmi podieľajúcimi sa na záchranných prácach,
- nezaťažovať zbytočne mobilné a pevné siete na vybavovanie osobných záležitostí či prežitých dojmov, vo svojom záujme uvoľniť telefónne spojenie pre urýchlené spojenie záchranárov, zdravotníkov, hasičov, atd.,
- na pitie používať výhradne vodu prevarenú alebo pochádzajúcu zo zaručene nezávadného zdroja,
- na núdzové ubytovanie používať stan alebo jednoduchý prístrešok s ľahkou konštrukciou v dostatočnej vzdialenosti od vysokých budov a objektov hroziacich pádom alebo zrútením,
- na evakuáciu alebo pomoc príbuzným nepoužívať vlastné auto, aby sa predišlo dopravným zápcham a aby komunikácie boli uvoľnené pre dopravné prostriedky záchranárov, hasičov, zdravotníkov a ostatných účastníkov záchranných prác,
- pri pátraní po osobnom majetku v troskách budov sa nevyhnutne podriaďovať rozhodnutiu orgánov riadiacich záchranné práce,
- v prípade nariadenej evakuácie alebo premiestnenia do iného objektu vziať so sebou pitnú vodu, potraviny, lieky, baterku, prenosný rádiový prijímač, mobilný telefón, dôležité dokumenty a vhodný odev

POZNÁMKY

V súčasnej dobe sa väčšinou používa Mercalliho - Siebergova stupnica, ktorá má 12 stupňov intenzity zemetrasenia

A11

EPIDÉMIA, NÁSLEDKY ŠÍRENIA NEBEZPEČNÝCH NÁKAZ

postup pri ochrane obyvateľstva

PREVENCIA

- Poznať miesta, kde sa v okolí obce a v obci, ako aj na území okresu či kraja nachádzajú zdroje ohrozenia zdravia, ohrozenia živočíchmi a hmyzom
- Definovať územia, na ktorých bola vyhlásená karanténa a regióny s nákazami
- Poznať vlastnosti nákaz a aký je spôsob ochrany pred ich účinkami, napríklad salamonéza, žltáčka, osýpky, vírusové hepatitídy, besnota
- Definovať klinické prejavy prinesených nákaz podobných chrípke (zvýšená teplota, únava, malátnosť, bolesti svalov), gastrointestinálne príznaky (nevoľnosť, zvracanie, hnačka), hepatosplenomegália (zväčšenie pečene a sleziny, ožltnutie), neurologické príznaky (poruchy vedomia, kŕče) a podobne.

Dokument:

Výpis z analýzy územia a prehľad o nebezpečných nákazách v okrese

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o vzniku mimoriadnej udalosti alebo vyhlásení mimoriadnej situácie v dôsledku ohrozenia verejného zdravia a nebezpečnej nákazy v regióne	starosta	Informačné stredisko obce	
Od občanov, od zdravotníckych orgánov, od polície, zo stravovacích a ubytovacích zariadení, od majiteľov hospodárskych zvierat, atď.			
112	Informovať príslušné Koordináčné stredisko Integrovaného záchranného systému 112		
?	Overiť pravdivosť informácie, zistiť ďalšie podrobnosti		

Krok 2: VAROVANIE OBYVATEĽSTVA, VYROZUMENIE ZÁCHRANNÝCH ZLOŽIEK V OBCI A DALŠÍCH SUBJEKTOV (NAPR. ŠKOLA, DETSKÉ JASLE, OBCHOD, POŠTA)

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Varovanie obyvateľstva prostriedkami varovania signálom „ VŠEOBECNÉ OHROZENIE “ <i>kolísavý tón sirény v dĺžke 2-och minút, alebo použiť iný prostriedok varovania</i>	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ mobilné varovanie	v prípade výpadku elektrického prúdu – mobilne rádio – autom

<p>Pokiaľ je známe miesto nebezpečného ochorenia alebo nákazy, či miesto úniku biologickej látky, okamžite vydať zákaz vstupu obyvateľstvu a deťom na ohrozené územie. Nevstupovať do objektu kde je vyhlásená karanténa a izolácia. Obmedziť na minimum kontakty s osobami podozrivými na nákazu</p>	<p>starosta, poverený člen KŠ</p>	<p>HaZZ mobilné varovanie</p>	
<p>Karanténa aj izolácia sú nástroje, ktoré majú zamedziť šíreniu nákazlivej choroby. Rozdiel: v izolácii sú osoby už nakazené a karanténa slúži na oddelenie osôb, u ktorých existuje podozrenie nákazy, avšak toto ešte nebolo preukázané ani vyvrátené</p>			
<p>Karanténa osôb: všetkým osobám, ktoré boli v úzkom kontakte s osobu pozitívnu na ochorenie, počas obdobia dvoch dní pred dňom odberu vzorky biologickeho materiálu tejto osobe a do skončenia jej izolácie sa nariaďuje karanténa v domácom prostredí alebo v karanténnom ubytovacom zariadení.</p>	<p>orgány verejného zdravotníctva a starosta, poverený člen KŠ</p>	<p>orgány verejného zdravotníctva</p>	<p>kontrola - člen štábu OÚ HYGIENIK</p>
<p>Odvysielat' prostredníctvom obecného rozhlasu pripravenú informáciu pre obyvateľstvo s pokynmi na ochranu dýchacích ciest, očí a tela; upozorniť na povinnosť podriaavania hygienických opatrení vydaných podľa epidemiologickej situácie orgánmi verejného zdravotníctva. Dokument: Hlásenie a pripravený text relácie</p>	<p>starosta, poverený člen KŠ</p>	<p>člen KŠ obce</p>	<p>upozorniť na príručku „Ako sa správať pri ohrození“</p>
<p>Vyrozumenie samôt a osád, vzdialených lokalít, rekreačných miest a starších občanov podľa stanoveného prehľadu Plán varovania a vyrozumenia</p>	<p>poverení členovia KŠ</p>	<p>kontaktné osoby</p>	
<p>Vyrozumenie školských zariadení, domovov dôchodcov, objektov a organizácii v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov Plán varovania a vyrozumenia</p>	<p>poverení členovia KŠ</p>	<p>kontaktné osoby</p>	<p>podľa zoznamu objektov a organizácií</p>
<p>Overiť informácie o biologických vlastnostiach nákazy alebo nákazlivej látky Charakteristiky nebezpečných biologických a nákazlivých látok a chorôb</p>	<p>starosta, poverený člen KŠ</p>	<p>OR HaZZ</p>	<p>kontrola - člen štábu OÚ</p>
<p>V závislosti na druhu nebezpečnej nákazy prijať zodpovedajúce režimové opatrenia pre obyvateľstvo</p>	<p>starosta, poverený člen KŠ</p>	<p>OR HaZZ RZP</p>	<p>kontrola - člen štábu OÚ</p>
<p>O režimových opatreniach podrobne informovať obyvateľstvo prostredníctvom miestneho rozhlasu Dokument orgánov verejného zdravotníctva k epidémii</p>	<p>starosta, poverený člen KŠ</p>		<p>kontrola - člen štábu OÚ</p>

Krok 3: OPATRENIA V PRÍPADE VÝSKYTU A POTVRDNIA EPIZOOTIE

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Veterinárne orgány zodpovedajú za činnosť			
Kontrola - člen štábu OÚ HYGIENIK A VETERINÁR			

Postup pri epizootii:

Oblasti veľkochovy hospodárskych zvierat:

- Poznať druh ohrozenia: ohrozené lokality, objekty v obci a v regióne
 - Majitelia hospodárskych zvierat sú povinní hlásiť veterinárnym orgánom podozrenie z nákazy
 - V prípade vypuknutia epidémie u zvierat sa vykonávajú opatrenia podľa rozhodnutia veterinárnych orgánov
- Obyvatelia sú povinní riadiť sa pokynmi, nariadeniami a vyhláškami veterinárnych orgánov.

Reakcia na situáciu

- Sledujte pozorne zdravotný stav svoj i svojich blízkyh
- Úzkostlivo dodržiujte hygienické pravidlá
- Riadte sa odporúčaniami a nariadeniami zdravotníckych orgánov
- Potravu prevárajte, nepoužívajte mäso z neznámych chovov a fariem

Krok 4: ZVOLANIE KRÍZOVÉHO ŠTÁBU / ZABEZPEČENIE PRACOVISKA KRÍZOVÉHO ŠTÁBU

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Podľa rozhodnutia starostu obce zvolať krízový štáb obce, príp. vybraných členov k posúdeniu situácie. Aktivovať KŠ obce so zabezpečenými prostriedkami ochrany. V prípade ohrozenia územia nákazou zasadnutie krízového štábu organizovať dištančne	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ	
Zhodnotiť situáciu a rozdeliť úlohy. Zvlášť kontrolovať individuálnu ochranu obyvateľstva a individuálne prostriedky ochrany	starosta poverený štatutár	členovia KŠ	
Spracovať záznam zo zasadnutia krízového štábu obce	poverený člen KŠ		

Krok 5: VYKONAŤ NEVYHNUTNÉ OPATRENIA

činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vykonať opatrenia k zamedzeniu vzniku paniky a prejavom nedisciplinovanosti	starosta, poverené osoby	polícia SR poriadkové jednotky CO	
V prípade potreby poskytovať obyvateľom doplnkové informácie a pokyny k individuálnej ochrane obyvateľstva	starosta, obsluha rozhlasu		

Krok 6: SPRESNENIE INFORMÁCIÍ O NÁKAZE A PÁSMACH OHROZENIA ŽIVOTA A ZDRAVIA NA ÚZEMÍ OBCE

činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Informovať obyvateľstvo o ohrozenom území obce a prijatých režimových opatreniach	starosta, poverené osoby	polícia SR poriadkové jednotky CO	
Poskytovať obyvateľom doplnkové informácie a pokyny	starosta, obsluha rozhlasu	polícia SR poriadkové jednotky CO	
Sledovať epidemiologickú situáciu a monitorovať územie obce	starosta	poriadkové jednotky CO	

Krok 7: OSTATNÉ OPATRENIA (PODĽA ZÁVAŽNOSTI SITUÁCIE) - MIMORIADNA SITUÁCIA, KARANTÉNA NÚDZOVÉ UBYTOVANIE

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Na základe situácie a v súlade s odporúčením KŠ vyhlásiť mimoriadnu situáciu a spresniť epidemické opatrenia	starosta,	vedúci organizácii	
O vyhlásení mimoriadnej situácie neodkladne informovať Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta poverený člen KŠ	zamestnanec v služobnej pohotovosti	číslo kontaktu
Vydať Príkaz na uvedenie zdravotníckych síl a prostriedkov do pohotovosti. Vydať Príkaz na vydanie prostriedkov individuálnej ochrany obyvateľstva. Podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods.3 V MV 523/2006
Vydať Príkaz na vykonanie dezinfekčných záchranných prác a epidemických opatrení podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany a po konzultácii s orgánmi verejného zdravotníctva	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 V MV 523/2006
Vydať Príkaz na vytvorenie podmienok na prežitie ohrozeného alebo postihnutého obyvateľstva podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	orgány verejného zdravotníctva a starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 V MV 523/2006
Spolupracovať s veliteľom zásahu a orgánmi verejného zdravotníctva	starosta	veliteľ zásahu	
Odvysielat' prostredníctvom rozhlasu informáciu pre obyvateľstvo podľa postupu v dokumentácii civilnej ochrany a orgánov verejného zdravotníctva	starosta,	poverený člen KŠ obce	
Po spresnení epidemickej situácie, vyhlásiť prostredníctvom miestneho rozhlasu karanténu . O jej vyhlásení bezodkladne informovať Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad podľa plánu ochrany obyvateľstva obce	orgány verejného zdravotníctva starosta, obsluha rozhlasu	okresný úrad	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994
Organizovať presun obyvateľstva len na základe rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva do miest ubytovania, (ukrytia), kolmo na smer vetra, po pripravených trasách a do zdravotníckych zariadení	poverené osoby	veliteľ zásahu	

Po spresnení meteorologickej situácie vytýčiť a zabezpečiť únikové trasy a núdzové ubytovanie obyvateľstva	poverené osoba členovia DPZ jednotky CO	členovia KŠ obce	
Zabezpečiť pomoc imobilným osobám, školským, sociálnym a zdravotníckym zariadeniam	poverené osoby	vedúci škol., soc. a zdrav. zariadení	
Poskytnúť osobám núdzové karanténne ubytovanie a núdzové zásobovanie	starosta, poverení členovia KŠ	vedúci organizácii	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 a § 5 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb.
Vypracovať a okresnému úradu predložiť hlásenie o ukončení karantény a izolácie osôb podľa dokumentácie orgánov verejného zdravotníctva	orgány verejného zdravotníctva starosta	okresný úrad	
Organizovať hygienickú očistu osôb, veterinárnu očistu zvierat, dekontamináciu budov a dopravných prostriedkov	starosta, určení členovia KŠ	OR HaZZ	
Predkladať okresnému úradu pravidelné hlásenia o stave a priebehu záchranných prác a plnení epidemických opatrení so stavom k 18:00 hod. a k 06:00 hod.	starosta	starosta	§ 7 ods. 3 V MV č. 388/2006

Krok 8: NÁSLEDNÉ OPATRENIA

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vydať Príkaz na skončenie prác na ohrozenom území alebo na území postihnutom mimoriadnou udalosťou podľa postupu záchranných prác a epidemických opatrení	starosta	členovia KŠ obce	
Vydať Príkaz na odvolanie subjektov podieľajúcich sa na záchranných prácach a vykonania hygienickej očisty	starosta	členovia KŠ	
Po skončení záchranných prác a likvidácii príčin ohrozenia odvolať mimoriadnu situáciu O jej odvolaní bezodkladne informovať Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta poverený člen KŠ	okresný úrad	

POZNÁMKY

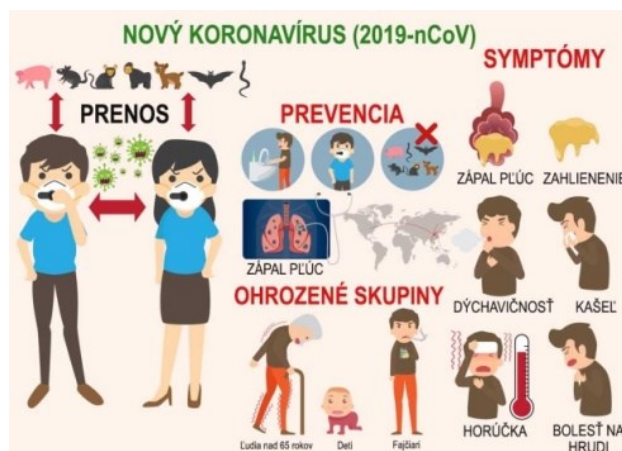
ČINNOSŤ OBYVATEĽSTVA podľa rozhodnutí orgánov verejného zdravotníctva

Odporúčané pokyny a ich spresnenia, podľa rozhodnutí veliteľa zásahu a krízového štábu obce:

- Opustite čo najrýchlejšie priestor ohrozený nákazou, pohybujte sa kolmo na smer vetra, do svojho bydliska, s ochrannými prostriedkami
- Riadte sa pokynmi orgánov verejného zdravotníctva a nevchádzajte do ohrozených priestorov
- Ak sa vám nepodarí opustiť priestor, čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti s hygienickými a dezinfekčnými potrebami
- Neukrývajte sa v priestoroch bez hygienických zariadení
- Uzavrite a utesnite okná a dvere a ďalšie otvory
- Vypnite ventiláciu
- Sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch o rozsahu ohrozenia obyvateľstva a o karanténe
- Pripravte si domáce prostriedky ochrany a prostriedky improvizovanej ochrany, rúška, respirátory (aj na výmenu)
- Pripravte si úkrytovú batožinu
- Budovu opustíte len na pokyn veliteľa zásahu alebo príslušného orgánu krízového riadenia, alebo orgánu verejného zdravotníctva .

POZNÁMKY

Rokovanie obecného zastupiteľstva alebo krízového štábu podľa § 12 možno počas krízovej situácie uskutočniť prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie

A12

KARANTÉNA, INFEKČNÉ OCHORENIA A NÁKAZY, REŽIMOVÉ OPATRENIA V MIESTE MIMORIADNEJ UDALOSTI, REAKCIA NA SITUÁCIU

POVINNÁ KARANTÉNA

Karanténa je povinná izolácia ľudí alebo zvierat s cieľom pozorovania, či sa u nich prejavia príznaky nejakej choroby. Je štandardne využívaná v prípadoch príchodu z regiónov ohrozených epidémiou.

PREVENCIA

- Poznať miesta, kde sa v okolí obce a v obci, ako aj na území okresu či kraja nachádzajú zdroje ohrozenia zdravia a ohrozenia živočíchmi a hmyzom
- Definovať územia, na ktorých bola vyhlásená karanténa a regióny s nákazami
- Poznať vlastnosti nákaz a aký je spôsob ochrany pred ich účinkami (napr. salamonéza, žltáčka, osýpky, vírusové hepatitídy, besnota)
- Definovať klinické prejavy prinesených nákaz podobných chrípke (zvýšené teploty, únava, malátnosť, bolesti svalov), gastrointestinálne príznaky (nevoľnosť, zvracanie, hnačka), hepatosplenomegália (zväčšenie pečene a sleziny, ožltnutie), neurologické príznaky (poruchy vedomia, kŕče) a podobne.

Dokument:

Výpis z analýzy územia a prehľad o nebezpečných nákazách v okrese

(odbor krízového riadenia OÚ, úrady verejného zdravotníctva)

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O HROZBE VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI VEREJNÉ OHROZENIE ZDRAVIA II STUPŇA, VYHLÁSENIA MIMORIADNEJ SITUÁCIE

Krok 1: PREVZATIE SPRÁVY O HROZBE VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Prevziať správu o hrozbe vzniku mimoriadnej udalosti alebo vyhlásení mimoriadnej situácie, v dôsledku ohrozenia verejného zdravia a nebezpečnej nákazy v regióne	starosta	informačné stredisko obce	
Od občanov, od prepravcu, z objektu s nebezpečnými látkami, majiteľa prevádzky, skladu, od polície, atď.			
112	Informovať príslušné Koordináčné stredisko Integrovaného záchranného systému 112		
?	Overiť pravdivosť informácie, zistiť ďalšie podrobnosti		

Krok 2: VAROVANIE OBYVATEĽSTVA, VYROZUMENIE ZÁCHRANNÝCH ZLOŽIEK V OBCI A DALŠÍCH SUBJEKTOV AKO ŠKOLA, DETSKÉ JASLE, OBCHOD, POŠTA

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
<p>Pokiaľ je známe miesto nebezpečného ochorenia alebo nákazy, alebo miesto úniku biologickej látky, okamžite vydať zákaz vstupu obyvateľstvu a deťom na ohrozené územie, a do objektu kde bola vyhlásená karanténa a izolácia.</p> <p>Obmedziť na minimum kontakty s osobami podozrivými na nákazu</p>	starosta, poverený člen KŠ	HaZZ mobilné varovanie	
<p>Karanténa aj izolácia sú nástroje, ktoré majú zamedziť šíreniu nákazlivej choroby.</p> <p>Rozdiel medzi nimi je v tom, že kým v izolácii sú osoby už nakazené, karanténa slúži na oddelenie osôb, u ktorých je podozrenie nákazy, ale toto podozrenie ešte nebolo preukázané ani vyvrátené</p>			
<p>Karanténa osôb: všetkým osobám, ktoré boli v úzkom kontakte s osobu pozitívnu na ochorenie, počas obdobia dvoch dní pred dňom odberu vzorky biologického materiálu tejto osobe a do skončenia jej izolácie sa nariaďuje karanténa v domácom prostredí alebo v karanténnom ubytovacom zariadení</p>	orgány verejného zdravotníctva a starosta, poverený člen KŠ	orgány verejného zdravotníctva	kontrola - člen štábu OU HYGIENIK
<p>Príklad vyhlásenia karantény:</p> <p>Všetkým osobám s prechodným a trvalým pobytom v v ohrozenom regióne a žijúcim na ohrozenom území (obce, okresu, kraja, celej SR) alebo zamestnaným na území kde sa vyskytlo vysoko nákazlivé ochorenie, vrátane osôb, ktoré s týmito osobami žijú v spoločnej domácnosti, sa podľa § 12 ods. 2 písm. f) zákona Č. 355/2007 Z. z. nariaďuje povinná izolácia/karanténa v domácom prostredí na dobu 14 dní.</p> <p>Osobám, ktoré sú pozitívne na ochorenie, alebo osobám, ktoré s takouto osobou boli v kontakte, sa môže nariadiť karanténa buď v domácom prostredí, alebo v na to určenom prostredí obce/mesta a pod. Týmto osobám sa ďalej nariadi, aby v prípade príznakov (nákazlivého) ochorenia bezodkladne oznámili túto skutočnosť, a to telefonicky, svojmu poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo, a s ktorým má uzatvorenú dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Prevoz infekčných osôb sa zabezpečuje len špeciálnymi dopravnými zariadeniami podľa osobitných predpisov.</p>			
<p>Odvysielat' prostredníctvom obecného rozhlasu pripravenú informáciu o vyhlásenej karanténe na území obce pre obyvateľstvo, spolu s pokynmi od orgánov verejného zdravotníctva v závislosti od konkrétnej epidemiologickej situácie</p> <p>Dokument: Hlásenie a pripravený text relácie Informácia o ďalších pokynoch, zákazoch a obmedzeniach (napr. zákaz cestovať, zákaz vychádzania ap.)</p>	<p>starosta, poverený člen krízového štábu</p> 	člen KŠ	upozorniť na príručku „Ako sa správať pri ohrození“ počas karantény
<p>Vyrozumenie samôt a osád, vzdialených lokalít (príp. rekreačných miest, starších občanov) podľa stanoveného prehľadu Plán varovania a vyrozumenia</p>	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	
<p>Vyrozumenie školských zariadení, domovov dôchodcov, objektov a organizácií v katastrálnom území obce podľa osobitných prehľadov Plán varovania a vyrozumenia</p>	poverení členovia KŠ	kontaktné osoby	podľa zoznamu objektov a organizácií
Overiť informácie o biologických vlastnostiach nákazy	starosta,	OR HaZZ	kontrola -

alebo nakažlivej látky či materiálu (Charakteristiky nebezpečných biologických látok)	poverený člen KŠ	a orgány verejného zdravotníctva	člen štábu OÚ
V závislosti na druhu nebezpečnej nákazy prijať zodpovedajúce režimové opatrenia	starosta, poverený člen KŠ	OR HaZZ RZP	kontrola - člen štábu OÚ
Osoby, ktorým opatrením o karanténe vznikla povinnosť domácej izolácie, sú povinné: <ul style="list-style-type: none"> a) sledovať svoj zdravotný stav a v prípade objavenia sa príznakov, bez meškania telefonicky kontaktovať ošetrojúceho lekára a územne príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva, b) podrobiť sa odberu biologického materiálu, c) zdržať sa sociálnych kontaktov (napr. návštev kultúrnych, spoločenských, športových alebo iných hromadných podujatí, prijímania osôb alebo vykonávania spoločenských aktivít v mieste izolácie a karantény), d) zdržať sa cestovania, e) zdržať sa účasti na výučbových aktivitách s výnimkou e-learningových foriem, f) zdržať sa pracovnej činnosti s výnimkou práce v mieste domácej izolácie, g) zdržať sa akýchkoľvek činností, ktoré si vyžadujú opustiť miesto izolácie. 			
O režimových opatreniach podrobne informovať obyvateľstvo prostredníctvom miestneho rozhlasu Dokument k epidémii.	starosta, poverený člen KŠ		kontrola - člen štábu OÚ
Krok 3: ZVOLANIE KRÍZOVÉHO ŠTÁBU / ZABEZPEČENIE PRACOVISKA KRÍZOVÉHO ŠTÁBU DIŠTANČNE PROSTREDNÍCTVOM VIDEOHOVORU			
činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Podľa rozhodnutia starostu obce kontaktovať krízový štáb obce, príp. vybraných členov k posúdeniu situácie. Aktivovať KŠ obce so zabezpečenými prostriedkami ochrany (podľa pokynov orgánov verejného zdravotníctva). V prípade ohrozenia nákazou zasadnutie KŠ organizovať dištančne	starosta, poverený člen KŠ	členovia KŠ	
Zhodnotiť situáciu a rozdeliť úlohy. Zvlášť kontrolovať zásobovanie prostriedkami individuálnej ochrany obyvateľstva	starosta poverený štatutár	členovia KŠ	
Spracovať záznam zo zasadnutia krízového štábu obce	poverený člen KŠ		
Krok 4: VYKONAŤ NEVYHNUTNÉ OPATRENIA			
činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vykonať opatrenia k zamedzeniu vzniku paniky a prejavom nedisciplinovanosti	starosta, poverené osoby	polícia SR poriadkové jednotky CO	
V prípade potreby poskytovať obyvateľom doplnkové informácie a pokyny k individuálnej ochrane obyvateľstva	starosta, obsluha rozhlasu		
Krok 5: SPRESNENIE INFORMÁCIÍ O NÁKAZE A PÁSMACH OHROZENIA ŽIVOTA A ZDRAVIA NA ÚZEMÍ OBCE			
činnosť	Vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Informovať obyvateľstvo o ohrozenom území obce a prijatých režimových opatreniach	starosta, poverené osoby	polícia SR poriadkové jednotky CO	
Poskytovať obyvateľom doplnkové informácie a pokyny	starosta, obsluha rozhlasu	polícia SR poriadkové	

		jednotky CO	
Sledovať epidemiologickú situáciu a monitorovať územie obce	starosta	poriadkové jednotky CO	

Krok 6: OSTATNÉ PODĽA ZÁVAŽNOSTI SITUÁCIE: MIMORIADNA SITUÁCIA, KARANTÉNA, NÚDZOVÉ UBYTOVANIE

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Na základe situácie a v súlade s odporúčením KŠ vyhlásiť mimoriadnu situáciu . Spresniť epidemické opatrenia	starosta	vedúci organizácii	
O vyhlásení mimoriadnej situácie neodkladne informovať Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad	starosta poverený člen KŠ	zamestnanec v služobnej pohotovosti	číslo kontaktu
Vydať Príkaz na uvedenie síl a prostriedkov do pohotovosti. Vydať Príkaz na vydanie prostriedkov individuálnej ochrany obyvateľstva. Podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods.3 V MV 523/2006
Vydať Príkaz na vykonanie záchranných prác a epidemických opatrení podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany a pokynov orgánov verejného zdravotníctva	starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 V MV 523/2006
Vydať Príkaz na vytvorenie podmienok na prežitie ohrozeného alebo postihnutého obyvateľstva podľa pripraveného postupu v dokumentácii civilnej ochrany	orgány verejného zdravotníctva a starosta	členovia KŠ	§ 2 ods. 3 V MV 523/2006
Odvysielat' prostredníctvom rozhlasu informáciu pre obyvateľstvo podľa postupu v dokumentácii civilnej ochrany a pokynov orgánov verejného zdravotníctva	starosta	poverený člen KŠ obce	
Po spresnení epidemickej situácie vyhlásiť prostredníctvom miestneho rozhlasu karanténu a o jej vyhlásení bezodkladne informovať Koordinačné stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad podľa plánu ochrany obyvateľstva obce	orgány verejného zdravotníctva starosta, obsluha rozhlasu	okresný úrad	§ 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994
Vypracovať a okresnému úradu predložiť hlásenie o ukončení karantény a izolácie podľa dokumentácie orgánov verejného zdravotníctva	orgány verejného zdravotníctva, starosta	okresný úrad	
Organizovať hygienickú očistu osôb, veterinárnu očistu zvierat, dekontamináciu budov a dopravných prostriedkov	starosta, určení členovia KŠ	OR HaZZ	
Predkladať okresnému úradu pravidelné hlásenia o stave a priebehu situácie v dodržiavaní karantény so stavom k 18:00 hod. a k 06:00 hod.	starosta	starosta	§ 7 ods. 3 V MV č. 388/2006

Krok 7: NÁSLEDNÉ OPATRENIA

činnosť	vykoná/zabezpečí	súčinnosť	poznámka
Vydať Príkaz na zabezpečovanie sprievodných opatrení na ohrozenom území alebo na území postihnutom mimoriadnou udalosťou podľa postupu epidemických opatrení	starosta	členovia KŠ obce	
Po skončení karantény vydať Príkaz na odvolanie subjektov podieľajúcich sa na karanténe a pomocných prácach	starosta	členovia KŠ	
Po skončení karanténnych opatrení a likvidácii príčin ohrozenia odvolať mimoriadnu situáciu . O jej odvolaní bezodkladne informovať koordinačné	starosta poverený člen KŠ	okresný úrad	

stredisko tiesňového volania 112 a okresný úrad			
---	--	--	--

POZNÁMKY

Rokovanie obecného zastupiteľstva alebo krízového štábu možno počas krízovej situácie uskutočniť prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie

ČINNOSŤ OBYVATEĽSTVA podľa rozhodnutí orgánov verejného zdravotníctva**Odporúčané pokyny a ich spresnenia, podľa rozhodnutí veliteľa zásahu a krízového štábu obce:**

- Opustite čo najrýchlejšie priestor ohrozený nákazou, a to kolmo na smer vetra
- Ak sa vám nepodarí opustiť priestor, čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti s hygienickými a dezinfekčnými potrebami
- Neukrývajte sa v priestoroch bez hygienických zariadení
- Uzavrite a utesnite okná a dvere a ďalšie otvory
- Vypnite ventiláciu
- Sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch o rozsahu ohrozenia obyvateľstva a o karanténe
- Pripravte si domáce prostriedky ochrany a prostriedky improvizovanej ochrany, rúška, respirátory
- Budovu karantény opúšťajte len na pokyn veliteľa zásahu alebo príslušného orgánu krízového riadenia, verejného zdravotníctva.

POZNÁMKY

REŽIMOVÉ OPATRENIA pre obyvateľstvo

RO1	REŽIMOVÉ OPATRENIA
Havária spojená s únikom chemickej nebezpečnej látky Odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti	
<p>Nebezpečné chemické látky (NCHL) sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi a toxikologickými vlastnosťami spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože alebo narušujú metabolizmus postihnutých osôb.</p> <p>V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov.</p> <p>Únik môže byť spôsobený deštrukciou stacionárneho zdroja alebo môžu NCHL unikať z mobilného zdroja pri preprave automobilmi a železničnými vagónmi.</p>	
Krok 1: SPÔSOB VAROVANIA A VYROZUMENIA	
<p>Varovný signál civilnej ochrany „VŠEOBECNÉ OHROZENIE“ je dvojminútový kolísavý tón sirén, ktorý sa po odznení dopĺňa opakovanou hovorenou informáciou (hovorená informácia obsahuje: deň a hodinu vzniku ohrozenia, druh ohrozenia, veľkosť ohrozeného územia, základné pokyny pre obyvateľstvo), ak prostriedok varovania umožňuje reprodukovať hovorené informácie vo vysielaní rozhlasových a televíznych staníc alebo v miestnych informačných prostriedkoch obce.</p>	
Krok 2: OPATRENIA A REAKCIA NA SITUÁCIU	
<ul style="list-style-type: none"> • osoby nachádzajúce sa na voľnom teréne si musia zabezpečiť ihneď ochranu dýchacích ciest improvizovanými prostriedkami (vlhká tkanina, šatka, vreckovka a pod.), opustiť ohrozený priestor podľa možnosti kolmo na smer vetra, vyhľadať v blízkej budove úkrytie v miestnosti na záveternej strane smeru vetra a čo najvyššie nad terénom s čo najnižším počtom otvorov a vyčkať na ďalšie pokyny, • osoby v dopravných prostriedkoch okamžite uzatvoria všetky otvory (okná, vetracie systémy, vypnúť klimatizáciu a pod.) a okamžite opustia ohrozenú oblasť, • obyvateľstvo v bytoch uzatvoria a čo najlepšie utesnia všetky okná, dvere, ventilačné otvory a pripravia si improvizované prostriedky (vlhký uterák, šatka, vreckovka a pod.), • sledovať relácie obecného (mestského) rozhlasu, zapnúť regionálny rozhlas a televíziu, • prednostne poskytnúť pomoc starším osobám, nemocným, zraneným a invalidným osobám, deťom, 	

tehotným ženám a podľa svojich možností poskytnúť ukrytie vo svojom byte a dome aj iným osobám v núdzi,

- prednostne chrániť vlastný život a zdravie, svojich blízkych aj ostatných osôb, až následne zvieratá, majetok a životné prostredie,
- pripraviť si evakuačnú batožinu v rozsahu podľa časového obmedzenia pobytu osôb na ohrozenom území pri vyhlásení evakuácie (krátkodobo s možným návratom do 72 h, dlhodobo s možným návratom po 72 h), hmotnosť evakuačnej batožiny je do 15 kg, pre deti a do 25 kg pre dospelých a jej odporúčané zloženie je:
 - osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti,
 - osobné lieky a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
 - základné potraviny na 2 - 3 dni, čaj, vodu,
 - predmety osobnej hygieny a dennej potreby,
 - náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
 - prikrývka, spací vak,
 - vrecková lampa, sviečka a zápalky,
 - ďalšie nevyhnutné osobné veci (mobilný telefón, pre deti hračky),
- opustiť budovy len v prípade vykonávanej evakuácie, resp. po rozptyle nebezpečnej látky podľa pokynov obce (mesta), veliteľa zásahu,
- konať pokojne, s rozvahou a bez paniky; nerozširovať vo svojom okolí neoverené správy a informácie; nezľahčovať, nepodceňovať riziká a možné následky vzniknutej mimoriadnej udalosti; zbytočne netelefonovať a tým uvoľniť telefónne linky a mobilné siete pre záchranné jednotky,
- vo vnútri domu (bytu) ukryť výlučne nekontaminované domáce zvieratá a tieto nevypúšťať von do kontaminovaného (ohrozeného) terénu.

Krok 2: OPATRENIA A REAKCIA NA SITUÁCIU

- pred opustením bytu uzatvoriť hlavné uzávery plynu a vody, vypnúť elektrické spotrebiče (okrem chladničiek a mrazničiek), uhasiť otvorený oheň, utesniť a uzamknúť byt (dom), príp. na viditeľnom mieste nechať odkaz o novom pobyte,
- nestrácať čas vyhľadávaním detí v materských a základných školách, či rodinných príslušníkov v zdravotníckych a iných zariadeniach (deti a chorí budú evakuovaní zo zariadení, v ktorých sa v čase vyhlásenia evakuácie nachádzali),
- zlučovanie rodín sa bude uskutočňovať v evakuačných zariadeniach,
- informovať sa o uzatvorených oblastiach a komunikáciách,
- pri evakuácii z ohrozeného územia sa oboznámiť s trasami, evakuačnými zariadeniami a miestami núdzového ubytovania a núdzového stravovania,
- ďalej sa informovať o miestach poskytovania prvej predlekárskej pomoci a prvej lekárskej pomoci, o spôsoboch a miestach vykonávania hygienickej očisty osôb, o pokynoch na veterinárne opatrenia na úseku veterinárnej starostlivosti a o pokynoch na vykonanie špeciálnej očisty terénu, budov a materiálu,
- dodržiavať pokyny personálu CO a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy,
- informovať príbuzných a najbližšiu rodinu.

Krok 3: MIMORIADNE OPATRENIA – POZNÁMKY

RO2

REŽIMOVÉ OPATRENIA

Živelné pohromy - povodne a záplavy, pretrhnutie hrádzí a priehrad, havárie na vodných dielach. Porušenie vodnej stavby so vznikom prielomovej vlny

ŽIVELNÉ POHROMY - POVODNE A ZÁPLAVY

- odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti

Krok 1: STAV BDELOSTI

- vytypovať si bezpečné vyvýšené miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- sledovať relácie obecného (mestského) rozhlasu, zapnúť rozhlas, televíziu,
- hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží umiestniť do vyššieho poschodia,
- pripraviť si vrecia s pieskom na utesnenie nízko položených dverí a okien,
- pripraviť si základné potraviny na 2 – 3 dni a pitnú vodu,
- pripraviť na použitie vlastný osobný automobil,
- pripraviť sa na evakuáciu osôb, zvierat,
- pripraviť si evakuačnú batožinu (deti do 15 kg, dospelí do 25 kg), informovať sa o trasách evakuácie, evakuačnými zariadeniami a miestami ubytovania,
- upevniť veci, ktoré by mohla odniesť voda,
- dodržiavať pokyny orgánov štátnej správy a samosprávy, personálu CO a ďalších záchranných zložiek.

Krok 2: STAV POHOTOVOSTI

- opustiť ohrozený priestor,
- zbytočne netelefonovať, len v prípadoch tiesňového volania,
- sledovať vysielanie štátneho rozhlasu a televízie, ako aj obecného (mestského) rozhlasu,
- v prípade vyhlásenia evakuácie dodržiavať zásady pre opustenie ohrozeného priestoru, zobrať so sebou evakuačnú batožinu,
- pred opustením bytu (rodinného domu) uzatvoriť hlavné uzávery plynu a vody, vypnúť hlavný prívod elektriny, uhasiť otvorený oheň, utesniť a uzamknúť byt (dom), na viditeľnom mieste nechať odkaz o novom pobyte,
- v prípade časovej tiesne sa okamžite presunúť na vytypované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- konať pokojne, s rozvahou a bez paniky, nerozširovať vo svojom okolí neoverené správy a informácie, nezľahčovať, nepodceňovať ani nepreceňovať riziká a možné následky povodne,
- informovať sa o možnostiach núdzového ubytovania, núdzového zásobovania obyvateľstva a miestach základného zdravotníckeho zabezpečenia,
- dodržiavať pokyny CO a ďalších záchranných zložiek.

Krok 3: REAKCIA NA SITUÁCIU - PO POVODNI

- nechať si skontrolovať stav obydľia (statiku, obyvateľnosť), rozvody energií (plyn, elektrická energia), stav kanalizácie a rozvod vody, do systémov sa dostala voda a môžu spôsobiť haváriu,
- zabezpečiť likvidáciu uhynutých zvierat, poškodených potravín, poľnohospodárskych plodín zasiahnutých vodou - riadiť sa pokynmi hygienika a orgánmi obce,
- informovať sa o miestach humanitárnej pomoci,
- kontaktovať príslušné poisťovne ohľadom náhrady škôd.

Krok 4: MIMORIADNE OPATRENIA – POZNÁMKY

RO3

REŽIMOVÉ OPATRENIA

PORUŠENIE VODNEJ STAVBY SO VZNIKOM PRIELOMOVEJ VLNY - odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti

Komplex opatrení na ochranu obyvateľstva v prípadoch porušenia vodnej stavby s vznikom prielomovej vlny a poskytovanie informácií v súvislosti s varovaním obyvateľstva, spôsobe ochrany počas evakuácie, pri ochrane verejného poriadku, bezpečnosti, poskytovaní prvej pomoci a pod.

Krok 1: SPÔSOB VAROVANIA A VYROZUMENIA

Varovný signál civilnej ochrany „**OHROZENIE VODOU**“ je 6 minútový stály tón sirén, ktorý sa po odznení dopĺňa opakovanou hovorenou informáciou (hovorená informácia obsahuje: deň a hodinu vzniku ohrozenia, druh ohrozenia, veľkosť ohrozeného územia, základné pokyny pre obyvateľstvo), ak prostriedok varovania umožňuje reprodukovať hovorené informácie vo vysielaní rozhlasových a televíznych staníc alebo v miestnych informačných prostriedkoch obce.

Krok 2: OPATRENIA V OHROZENEJ OBLASTI, odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, REAKCIA NA SITUÁCIU

- vytypovať si bezpečné vyvýšené miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží premiestniť na vyššie poschodia,
- pomôcť imobilným a starším susedom
- sledovať vysielanie štátneho rozhlasu, televízie a relácie obecného (mestského) rozhlasu,
- pripraviť si trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2 - 3 dni,
- vlastný osobný automobil si pripraviť na použitie,
- pripraviť sa na evakuáciu osôb, zvierat, informovať sa o trasách evakuácie, evakuačnými zariadeniami, miestami ubytovania, o možnostiach núdzového ubytovania a núdzového zásobovania obyvateľstva,
- upevniť veci, ktoré by mohla odniesť voda,
- pripraviť si evakuačnú batožinu,
- dodržiavať pokyny personálu CO a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

OPATRENIA PO VYHLÁSENÍ EVAKUÁCIE

- po výzve evakuačných orgánov pozatvárať okná, vziať si evakuačnú batožinu, uzamknúť byt (rodinný dom) a opustiť byt (rodinný dom),
- podľa pokynov poriadkovej služby dostaviť sa na miesto nástupu evakuovaných (príp. iného príslušného evakuačného zariadenia), príp. zaujať miesto v pristavenom dopravnom prostriedku,
- zachovať disciplínu a pohotovo reagovať na všetky oznamy v oznamovacích prostriedkoch obce (mesta).
- sústreďovať sa v evakuačných zariadeniach, nevyvolávať zbytočnú paniku, chovať sa disciplinovane,

- počas celého obdobia vykonávania evakuácie sa riadiť pokynmi členov evakuačných zariadení, poriadkovej služby, polície a civilnej ochrany,
- v prípade evakuácie vlastnými vozidlami použiť stanovené evakuačné trasy,
- bezpodmienečne potrebné prechádzať cez evakuačné zariadenia (evakuačné zberné miesto, evakuačné stredisko, príp. regulačné stanovište), kde bude vykonaná evidencia a poskytnutá prvá pomoc,
- evakuovaným osobám oznámený cieľ cesty (miesto ubytovania), resp. tu oznámiť miesto pobytu u príbuzných, vlastnej chate a pod.,
- zobrať si evakuačnú batožinu, nebrať so sebou objemné a ťažké predmety, časti nábytku, domáce zvieratá a pod.,
- pri príprave a vlastnej evakuácii poskytnúť pomoc osamelým starým a chorým spoluobčanom, o občanoch pripútaných na lôžko informovať orgány riadiace evakuáciu,
- pred odchodom z budovy vypnúť hlavný vypínač elektriny, uzatvoriť hlavné uzávery plynu a vody, uhasiť otvorený oheň.

Krok 3: MIMORIADNE OPATRENIA – POZNÁMKY

RO4	REŽIMOVÉ OPATRENIA		
			

BÚRKA, KRUPOBITIE, BLESKY S NÁSLEDNÝM PRÍVALOVÝM DÁŽĎOM: odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti

- Obyvateľstvo by malo v tomto období sledovať predpoveď počasia a v prípade, ak je hlásená búrka, ostať doma
- Pozatvárať všetky okná, dvere, nezdržiavať sa vo vode.
- Schovať sa do budov, uzavrieť okná a dvere.
- Ak je to možné, pred príchodom krupobitia skryť osobné automobily do garáže.
- Pri búrke sa nepohybovať vo voľnom teréne, neschovávať sa pod samostatne stojace stromy.

Krok 1: SPÔSOB VAROVANIA A VYROZUMENIA

Varovný signál civilnej ochrany, „**VŠEOBECNÉ OHROZENIE**“ je 2 minútový kolísavý tón sirén, ktorý sa po odznení dopĺňa opakovanou hovorenou informáciou (hovorená informácia obsahuje: deň a hodinu vzniku ohrozenia, druh ohrozenia, veľkosť ohrozeného územia, základné pokyny pre obyvateľstvo), ak prostriedok varovania umožňuje reprodukovať hovorené informácie vo vysielaní rozhlasových a televíznych staníc alebo v miestnych informačných prostriedkoch obce.

Informácie Slovenského hydrometeorologického ústavu

Krok 2: OPATRENIA V OHROZENEJ OBLASTI, odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, REAKCIA NA SITUÁCIU

AKO ROZPOZNAŤ BLÍŽIACU SA BÚRKU

- Rýchlo sa tvoriace kopovité oblaky, ktoré majú tvar karfiolu a nad nimi je náková
- Vznik búrky je veľmi rýchly (trvá len cca 1 - 2 hodiny)
- Presné miesto výskytu a pohybu sa dá predpovedať až po vzniku búrkového oblaku
- Ohrozenie búrkou súvisí s intenzívnym lejacom, krupobitím, so silným nárazovým vetrom a najmä

s častými bleskami.

ČO ROBIŤ, KEĎ VÁS ZASTIHNE BÚRKA V PRÍRODE

- ukryte sa do budovy s bleskozvodom
- neschovávajú sa pod osamelé stromy
- nezostávajú na kraji lesa, choďte hlbšie do hory
- ak ste na hrebeni hôr, rýchlo zostúpte o niekoľko metrov nižšie a čupnite si na zem alebo si sadnite na niečo suché a nevodivé
- ak sa schováte pod skalný previs, sadnite si do stredu a nechytajte sa jeho stien
- ak ste na rovine, napríklad na poli, čupnite si, alebo si nájdite čo najnižšie položené miesto (príp. nejakú priehlinu)
- na zem si nelíhajte
- zbavte sa všetkých kovových vecí a vypnite mobil
- pred úderom blesku vás bezpečne schová vaše auto.

ČO ROBIŤ, KEĎ VÁS ZASTIHNE BÚRKA DOMA

- Vypnúť elektrické spotrebiče a PC zo zásuvky (s výnimkou mrazničiek a chladničiek)
- Pozatvárať všetky okná a dvere, nezdržiavať sa pri tečúcej vode z vodovodných batérií
- Vytypovať si bezpečné vyvýšené miesto, ktoré nebude zaplavené vodou
- Hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží premiestniť na vyššie poschodia
- Pomôcť imobilných a starším susedom
- Sledovať vysielanie štátneho rozhlasu, televízie a relácie obecného (mestského) rozhlasu
- Pripraviť si trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2 - 3 dni
- Upevniť veci, ktoré by mohla odniesť voda
- Pripraviť si evakuačnú batožinu
- Dodržiavať pokyny personálu CO a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

AKO SA CHRÁNIŤ PRED BLESKOM

- Bezpečná vzdialenosť sa začína asi 2 m od stromu
- V bezpečnej zóne stromu alebo skaly si treba čupnúť na suchú podložku (tašku) a zapchať si uši
- Bezpečná vzdialenosť sa končí asi vo vzdialenosti výšky stromu
- Vyhýbajte sa prameňom a vodopádom!
- Nestojte tesne pod stromom!
- Neprechádzajte sa, nájdite si bezpečný suchý úkryt
- Nepoužívajte mobil, rádio a GPS navigáciu.

Najviac ohrozené sú miesta ako vrcholy, horské hrebene, osamelé stromy, mokré skaly, lúky, cesty zaistené oceľovými lanami, reťazami a rebríkmi. Vyvarujte sa takýchto miest !

Krok 3: MIMORIADNE OPATRENIA – POZNÁMKY

RO5	REŽIMOVÉ OPATRENIA
-----	--------------------

VTÁČIA CHRÍPKA A PANDÉMIA CHRÍPKY

Vtáčia chrípka je vírusové ochorenia, ktoré napáda voľne žijúcich vtákov, ale aj chovnú hydinu. Postihnuté zvieratá majú dýchacie ťažkosti, trpia stratou chuti a hromadne hynú v priebehu 1 až 2 dní. Prenos vtácej chrípky na ľudí je pri priamom kontakte s infikovanými vtákmi alebo vtáčimi produktmi, ale postihuje ľudí len výnimočne. Nakoľko vírus môže v prostredí prežívať len krátky čas, predpokladá sa, že ho možno zachytiť z povrchov predmetov, prachu, príp. náradia, ktoré sú kontaminované vtáčimi produktmi (hlavne trusom a sekrétmi dýchacieho ústrojenstva) alebo z tepelne neupraveného mäsa a krvi.

Pandémia chrípky je rozsiahla epidémia z neurčitým časovým ohraničením a prakticky bez ohraničenia v mieste, pričom býva postihnuté veľké množstvo ľudí na rozsiahlom území.

Klinická charakteristika chrípky: ide o infekčné ochorenie s náhlym začiatkom, telesnou teplotou vyššou ako 38 °C, s prítomnosťou kašľa, bolesťou hrdla, nádchou, bolesťou hlavy, svalov, kĺbov a zimnicou.

Krok 1: OPATRENIA V OHROZENEJ OBLASTI - VTÁČIA CHRÍPKA, odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, REAKCIA NA SITUÁCIU

- pri náleze hromadného úhynu voľne žijúcich vtákov, ale aj chovnej hydiny, je každý občan povinný bez meškania ohlásiť túto skutočnosť orgánu veterinárnej a potravinovej správy, obci, najbližšiemu veterinárovi alebo Policajnému zboru a podľa svojich možností urobiť nevyhnutné opatrenia na to, aby nedošlo k rozšíreniu nákazy,
- vyvarovať sa styku s chorými alebo mŕtvymi vtákmi a upozorniť deti, aby sa takýchto vtákov nedotýkali,
- orgány veterinárnej a potravinovej správy majú právomoc nariadiť uzatvorenie chovu, v ktorom sú zvieratá podozrivé z moru hydiny alebo nakazená touto chorobou,
- vlastník chovu je povinný podozrivé zvieratá uzatvoriť a izolovať,
- pohyb osôb dnu a von z izolovaného priestoru je taktiež obmedzený a podlieha súhlasu štátneho veterinárneho lekára,
- po laboratórnom potvrdení choroby je cieľom nariadených opatrení dostať chorobu pod kontrolu, vyčistiť a vydezinfikovať všetky miesta, ktoré prišli do kontaktu s uhynutými alebo podozrivými zvieratami,
- dodržiavať zásady osobnej hygieny, umývať si pravidelne ruky mydlom, hlavne pred jedlom, pozornosť venovať hygiene pri varení,
- pravidelne sebe a rodinným príslušníkom kontrolovať telesnú teplotu,
- zaistiť ochranu domácich a hospodárskych zvierat, zabrániť im v kontakte s nakazenými alebo mŕtvymi vtákmi,
- v čase nákazy nenavštevovať miestne trhy s hydinou,
- neobávať sa konzumácie hydínového mäsa a hydínových výrobkov nakúpených v obchodnej sieti. Hydínové mäso a vajcia je potrebné dôkladne tepelne spracovať (varením, pečením), podmienkou je dosiahnutie teploty minimálne 70 °C počas 20 minút vo všetkých častiach spracovávanej potraviny, vtedy je vírus spoľahlivo zničený.

Krok 1: OPATRENIAV OHROZENEJ OBLASTI OHROZENOU CHRÍPKOU, odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, REAKCIA NA SITUÁCIU

- dôsledne dodržiavať hygienické a protiepidemické opatrenia, umývať si pravidelne ruky mydlom, hlavne pred jedlom, pozornosť venovať hygiene pri varení,
- pravidelne sebe a rodinným príslušníkom kontrolovať telesnú teplotu,
- pri podozrení z ochorenia včas informovať a po obdržaných pokynoch navštíviť spádové zdravotnícke zariadenie,
- zabezpečiť izolovanie chorých na chrípku od ostatných osôb,
- obmedzovať pohyb v miestach sústreďovania väčšieho počtu osôb,
- rešpektovať zákaz návštev v nemocniciach, zariadeniach sociálnych služieb a pod.,
- priebežne uskutočňovať v rámci svojich možností dezinfekciu vo svojom byte,
- pri vyhlásení karantény rešpektovať zákaz voľného pohybu zhromažďovania osôb mimo uzatvorených priestorov bez nasadených ochranných prostriedkov.

Krok 2: MIMORIADNE OPATRENIA – POZNÁMKY

Rokovania obecného zastupiteľstva či krízového štábu možno počas krízovej situácie uskutočniť prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie

RO6	REŽIMOVÉ OPATRENIA
Ohrozené objekty: objekty s veľkým sústredením ľudí (kultúrne a športové akcie, školy), objekty verejnej správy, verejná doprava, peňažné ústavy, kultúrne pamiatky, objekty s náboženskými podujatiami a iné pod.	
TERORIZMUS	
Terorizmus je cieľavedomé, premyslené ohrozovanie jednotlivcov alebo skupín osôb, najmä páchaním násillia či hrozbou násillím, s cieľom vyvolať v nich strach a odôvodnené obavy o svoj život, zdravie a majetok ako vlastný, tak aj osôb blízkych, s cieľom vynútiť zmenu ich konania vo svoj prospech, napríklad za účelom získania moci alebo dosiahnutia vytýčených cieľov.	
Krok 1: SPÔSOB VAROVANIA A VYROZUMENIA	
Pri ohrození teroristickým útokom bude obyvateľstvo varované prostredníctvom varovného signálu civilnej ochrany „VŠEOBECNÉ OHROZENIE“, ktorý sa vyhlasuje dvojminútovým kolísavým tónom sirén a je vždy doplnený slovnou informáciou o podrobnostiach a charaktere ohrozenia.	
Krok 2: OPATRENIA, odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti, kde sa vyskytol teroristický útok, alebo hromadné násillie proti obyvateľstvu	
<ul style="list-style-type: none">• okamžite volať telefónne čísla tiesňového volania: 112 Integrovaný záchranný systém, 158 Policajný zbor, 150 Hasičský a záchranný zbor, 155 Záchranná zdravotná služba, <p>(pri volaní na číslo tieňového volania uviesť svoje meno, číslo telefónu, odkiaľ sa volá, čo sa stalo, priestor vzniku udalosti a pozorované následky, po ukončení hovoru počkať na otázky alebo spätný telefonát, ktorým operátor tiesňovej linky overuje pravdivosť a oprávnenosť volania)</p> <ul style="list-style-type: none">• zachovať pokoj a rozvahu; nešírte paniku, pomáhajte zamedziť jej šíreniu,• improvizovane si chrániť dýchacie cesty vlhkou tkaninou,• urýchlene opustiť ohrozený priestor kolmo na smer prízemného vetra,• po návrate z kontaminovaného priestoru do budovy (bytu) odložiť vrchný odev do igelitového obalu a zaviazať ho.• ak je to možné, ihneď sa osprchovať,	

- skontrolovať údaje na osobnom dozimetre
- sledovať informácie z oficiálnych zdrojov (televízia, rozhlas, obecný rozhlas),
- plniť pokyny vydané oprávnenými osobami (starosta obce, primátor mesta, veliteľ zásahu, prednosta okresného úradu),
- presvedčiť sa, či susedia v okolí vedia o vzniknutej situácii, prednostne poskytnúť pomoc starým, nemocným, zraneným a invalidným osobám, opusteným deťom, tehotným ženám a podľa svojich možností aj iným osobám,
- ukončenie ohrozenia bude vykonané signálom „KONIEC OHROZENIA“, ktorý sa vyhlasuje dvojminútovým stálym tónom sirén bez opakovania, informačnými prostriedkami verejnoprávnej televízie a rozhlasu .

Krok 3: MIMORIADNE OPATRENIA – POZNÁMKY, REAKCIA NA SITUÁCIU

1) ANONYMNÉ OZNÁMENIE (Uloženie bomby, výbušniny, použitie nebezpečné látky a pod.)

- Nedotýkajte sa podozrivého predmetu
- Otvorte dvere a okná
- Zatiahnite záclony, závesy, ak je to možné, stiahnite žalúzie
- Opustite budovu a nasledujte ostatné evakuované osoby do vopred vyhradených priestorov
- Vezmite so sebou všetky osobné veci (osobné doklady a pod.)
- Dodržujte pokyny a inštrukcie vydané správcom objektu
- Vyčkajte na ďalšie inštrukcie bezpečnostných zložiek riadiacich akciu
- V prípade nálezu podozrivého predmetu napr. obálky, balíčka, oznámte túto skutočnosť Polícii SR alebo Hasičskému záchrannému zboru kraja.

2) TERORISTICKÁ AKCIA (Pri použití strelných zbraní)

- Ak ste mimo budovy, okamžite opustite ohrozené miesto.
- Ak ste v budove, nezdržujte sa v blízkosti okien a ukryte sa za vhodným kusom nábytku, výklenku v stene a pod.
- Striktne dodržujte inštrukcie vydávané bezpečnostnými zložkami.
- Vyvarujte sa použitia pevných telefónnych liniek.
- Zachovajte pokoj a rozvahu.

R07	REŽIMOVÉ OPATRENIA
ŽIVELNÉ POHROMY - SNEHOVÁ KALAMITA, NÁMRAZA	
Krok 1: OPATRENIA, odporúčané režimové opatrenia v mieste mimoriadnej udalosti a REAKCIA NA SITUÁCIU	
<ul style="list-style-type: none"> • odporučiť majiteľom osobných dopravných prostriedkov obmedziť ich používanie, • vyhlásiť zákaz parkovania motorových vozidiel na vyčistených plochách otoční autobusov, • vyhlásiť zákaz odstavenia motorových vozidiel pri krajniciach ciest, aby netvorili prekážku pri odstraňovaní snehu z vozoviek, • odporučiť riaditeľom škôl vyhlásiť na kritickú dobu riaditeľské voľno, • vytvoriť zoznam osôb odkázaných na pravidelnú lekársku starostlivosť, • pozornosť zamerať na sprejazdnenie ciest k predajným jednotkám a zdravotníckemu zariadeniu pre príjazd zásobovacích a zdravotných vozidiel, • organizovať v obci pre v kolónach uviaznutých vodičov poskytnutie teplého nápoja (v spolupráci s ÚS SČK). • vytypovať priestory na vývoz snehu tak, aby neboli kontaminované zdroje pitnej vody. 	
Krok 2: MIMORIADNE OPATRENIA – POZNÁMKY	

R08	REŽIMOVÉ OPATRENIA
ŽIVELNÉ POHROMY - VETERNÁ SMRŠŤ	
<p>Veterná smršť je prudké a krátkodobé zosilnenie vetra sprevádzané ničivými účinkami, silný vietor. Ohrozené môžu byť všetky stavby, najmä objekty v blízkosti lesa, vysoké stromy, samostatne stojace vo voľnom teréne, ľahké stavby, výškové zdvíhacie zariadenia, napr. žeriavy či lešenia okolo domu</p>	
Krok 1: OPATRENIA A REAKCIA NA SITUÁCIU	
<ul style="list-style-type: none"> • obmedziť pohyb na voľnom priestranstve, • opustiť ulice, ukryť sa do pevných stavieb, • nepúšťať deti von, • neparkovať pod stromami a pri staticky labilných budovách, • vypnúť hlavný rozvod elektriny, • nedotýkať sa na zem spadnutých drôtov, • v domácnostiach si zabezpečiť zdroje núdzového osvetlenia, • utesniť všetky okná a otvory, • uzatvoriť okná, okenice, dvere, stiahnuť rolety výkladných skriň. 	
Krok 2: MIMORIADNE OPATRENIA A REAKCIA NA SITUÁCIU	
<ul style="list-style-type: none"> • Sledovať informácie Slovenského hydrometeorologického inštitútu (SHMU) • Sledovať správy o blížiacom sa nebezpečenstve • Pred príchodom smršti, ak je to možné, pripevnite pohyblivé predmety, dodatočne ukotvite stožiare a 	

predmety s vysoko položeným ťažiskom a umiestnite dopravné prostriedky do garáží alebo záveterných priestorov

- Vyhybajte sa pohybu na voľnom teréne, obmedzte jazdu osobnými vozidlami a pod.
- Umožnite osobám pohybujúcim sa vonku ukrytie, ak o to požiadajú
- Ak je to potrebné, otvorte okná alebo dvere na záveternej strane (vyrovnanie tlaku vzdušných prúdov v budovách)
- Po prechode smršti zahájte neodkladne opatrenia na likvidáciu jej následkov

POZNÁMKY

REŽIMOVÉ OPATRENIA

Ohrozenia objektov a obyvateľstva:

Objekty závislé na dodávkach tepla, plynu, elektrickej energie, pitnej vody, telekomunikačných sietí. Ohrozené celé územie mesta, obce, regiónu, alebo ich časti. Vopred hlásený alebo nečakaný výpadok

VAROVANIE A VYROZUMENIE OBYVATEĽSTVA

Informácie o poškodení vedení rozvodných sietí, ich zariadení a diaľkovodov, s príčinou a približným termínom odstránenia havárie alebo inej mimoriadnej udalosti o:

- Prerušenie dodávky tepla
- Prerušenie dodávky plynu
- Prerušenie dodávky elektrickej energie
- Prerušenie dodávky pitnej vody
- Komplexný výpadok telekomunikačných sietí

OPATRENIA A REAKCIA NA SITUÁCIU pri prerušení dodávky tepla

- Uzavrite okná a dvere, prípadne utesnite škáry
- Zbytočne nevetrajte
- Pri dlhodobjšom výpadku budete informovaní o situácii a ďalších opatreniach.

OPATRENIA A REAKCIA NA SITUÁCIU pri prerušení dodávky elektrického prúdu

- Majte doma na dosiahnuteľnom mieste uschované prostriedky pre náhradné osvetlenie (batériové svetlá, sviečky, zápalky), príp. náhradné zdroje a centrály pre chorých odkázaných na prístroje
- Pri použití otvoreného ohňa dodržte zásady protipožiarnej ochrany
- Vyčkajte v pokoji na odstránenie poruchy alebo havárie
- Pri dlhodobjšom výpadku budete informovaní o situácii a ďalších opatreniach

OPATRENIA A REAKCIA NA SITUÁCIU pri prerušení dodávky pitnej vody

- Vykonávanie náhradného zásobovania vodou pomocou cisterien a balenej vody pre deti a starých ľudí
- Cisterny budú pristavené v jednotlivých častiach mesta, obce, mestskej časti, ktoré budú obchádzať a pred začatím výdaja budú mobilnými prostriedkami, či megafónmi informovať o začatí výdaja
- Vodu z nich dodávajú do čistých nádob v nevyhnutne potrebnom množstve.

OPATRENIA A REAKCIA NA SITUÁCIU pri prerušení dodávky plynu

- Vypnite plynové horáky, počkajte na obnovenie dodávok. Informácie získate na telefónnom čísle plynárni a na informačných sieťach internetu, pri rozsiahlych poruchách verejnoprávnych médiách
- Uzavrite okná a dvere, prípadne utesnite škáry
- Zbytočne nevetrajte
- Pri dlhodobjšom výpadku budete informovaní miestnymi informačnými kanálmi

- V prípade závislosti na vykurovanie plynom vo väčších obciach využite dočasné dodávky propán-butánových fliaš

OPATRENIA A REAKCIA NA SITUÁCIU pri komplexnom a dlhodobom prerušení výpadku telekomunikačných sietí

- Dôjde k obmedzeniu a paralyzácii činnosti inštitúcií, liniek tiesňového volania, prerušenie možnosti získavania informácií na internete
- Nemožnosť použitia platobných kariet pri výbere peňazí alebo pri platení
- Mobilné dáta môžu byť nedostupné, nefungujú aplikácie, sťahovanie dát, nedajú sa uskutočniť hovory cez aplikácie a pod.

POZNÁMKY

**VYROZUMENIE OBYVATEĽSTVA
O VYHLÁSENÍ HYDROLOGICKEJ (METEOROLOGICKEJ)
VÝSTRAHY**

(PROSTREDNÍCTVOM MIESTNEHO ROZHLASU)

PRÍKLAD HLÁSENIA:

Vážení občania, venujte pozornosť nasledujúcemu oznamu !

Slovenský hydrometeorologický ústav vyhlásil hydrologickú (meteorologickú) výstrahu II. (III.) stupňa:

dňa o hod.

pre okres Uvedená výstraha sa dotýka i územia našej obce.

Žiadame Vás, aby ste v rámci svojich možností vykonali nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie ochrany svojho života, zdravia a majetku a dodržiavali nasledovné odporúčania:

V O1	VÝSTRAHA - VYSOKÉ TEPLoty
<u>Maximálna teplota</u>	
2. stupeň Maximálna teplota vzduchu v rozpätí od (Teplota, > 35°C):	
a) vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní, b) nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacich automobiloch, c) dodržiavať pitný režim.	
3. stupeň Dlhodobé dosahovanie maximálnej teploty vzduchu v rozpätí od (Teplota, > 40°C):	
a) vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní, b) dodržiavať pitný režim, c) nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacich automobiloch, d) pri pobyte na priamom slnku používať ochranné prostriedky pred priamym slnečným žiarením (pokryvka hlavy, ochranné krémy, slnečné okuliare a pod.).	

V 02

VÝSTRAHA - NÍZKE TEPLoty

Minimálna teplota

2. stupeň

Dosiahnutie minimálnej teploty vzduchu (M2, < 20°C). Silný mráz:

- ostať doma a pri pobyte vonku, chrániť sa primerane teplým oblečením a obuvou,
- chrániť nekryté časti tela ochranným (mastným) krémom,
- vykonať primerané opatrenia na ochranu hospodárskych plodín pred prízemnými mrazmi.

3. stupeň

Minimálnej teploty vzduchu (M3, < 30°C). Veľmi silný mráz:

- urýchlene vyhľadať teplé miesta (obytné zariadenia),
- vykonať primerané opatrenia v priemysle na ochranu pred silnými mrazmi (zateplenie...),
- chrániť nekryté časti tela ochranným (mastným) krémom.

V 03

VÝSTRAHA – SNEŽENIE

Sneženie

2. stupeň

Silné sneženie, pri ktorom spadne S2, > 20 cm nového snehu za 12h:

- na horách sledovať a dodržiavať pokyny horskej služby,
- vybaviť vozidlo príslušnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),
- v prípade mokrého snehu a silného vetra obmedziť pohyb v lese a v blízkosti elektrických vedení.

3. stupeň

Mimoriadne silné sneženie pri ktorom spadne S3, > 30 cm nového snehu za 12h:

- obmedziť pobyt a pohyb (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri.

V 04

VÝSTRAHA - VIETOR

Vietor

2. stupeň

Výskyt silného vetra, ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (V2, priemer > 20 m/s alebo nárazy > 25 m/s):

- nezdržiavať sa na voľných plochách,
- nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
- zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- odložiť z dvorov voľne položené predmety,
- nepúšťať von deti,
- zabezpečiť domáce zvieratá,
- neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi obmedziť jazdu po otvorených

veterných plochách,

- i) zabezpečiť okná, skleníky, voľne uložené predmety, pozbierať sušiacu sa bielizeň,
- j) pri jazde automobilom znížiť rýchlosť jazdy.

3. stupeň

Výskyt mimoriadne silného vetra, ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (V3, priemer > 25 m/s alebo nárazy > 35 m/s):

- a) keď to nie je nutné, nevychádzať z domu,
- b) nezdržiavať sa na voľných plochách,
- c) zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- d) nepúšťať von deti,
- e) s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdiť po otvorených veterných plochách,
- f) zabezpečiť stavebné výškové žeriavy a zdvíhacie zariadenia

V 05

VÝSTRAHA - SNEHOVÉ JAZYKY A ZÁVEJE

Snehové jazyky a záveje

2. stupeň

Intenzívna tvorba snehových jazykov a závejov:

- a) vybaviť vozidlo zimnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),
- b) zabezpečiť sa komunikačnými prostriedkami (mobilný telefón, PDA, vysielacia a pod.) pre prípad núdze.

3. stupeň

Mimoriadne intenzívna tvorba snehových jazykov a závejov:

- c) obmedziť pohyb vo vonkajšom prostredí,
- d) obmedziť jazdu vozidlom a inými prostriedkami.

V 06

VÝSTRAHA - POĽADOVICA

Poľadovica

2. stupeň

Intenzívna tvorba poľadovice:

- a) obmedziť pobyt a pohyb (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri,
- b) upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

3. stupeň

Mimoriadne intenzívna tvorba poľadovice:

- a) obmedziť pobyt a pohyb i dopravnými prostriedkami v exteriéri,
- b) upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

V 07

VÝSTRAHA - BÚRKY

Búrky

2. stupeň

Výskyt silných búrok spojených sprivalovými zrážkami s úhrnmi (BD2, >30mm za 1h) a nárazmi vetra s rýchlosťou (BV2, >25m/s):

- nezdržiavať sa na voľných plochách,
- nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
- zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- odložiť z dvorov voľne položené predmety,
- zabezpečiť domáce zvieratá,
- neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdiť po otvorených veterných plochách,
- vo voľnej krajine pri búrke prečkať v automobile, alebo vyhľadať nižšie polohy (pozor na ich prípadné zatopenie),
- nezdržiavať sa pri vysokých stožiaroch alebo vysokých stromoch,
- opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt).

3. stupeň

Výskyt mimoriadne silných búrok spojených s privalovými zrážkami s úhrnom (BD3, 40 mm za 1h) a nárazmi vetra s rýchlosťou (BV3, >35 m/s):

- keď nemusíte, nevychádzať z domu,
- nepúšťať von deti,
- neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- nezdržiavať sa pri stožiaroch vysokého napätia alebo vysokých stromoch,
- opustiť vodné plochy a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt),
- zabezpečiť obydlie pred vniknutím vody.

V 08

VÝSTRAHA - DÁŽĎ

Dážď

2. stupeň

**Výskyt intenzívneho dažďa s úhrnom zrážok (D2, > 50mm za 12h):
v prípade kritického nedostatku času:**

Zanechať akékoľvek činnosti a rýchlo sa odobrať na bezpečné (kopec, vyšší svah a pod.), alebo vopred určené miesto.

pokiaľ máte dostatok času:

- vypnúť alebo uzatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu,
- premiestniť vybavenie domácností do vyšších poschodí,
- uzatvoriť a utesniť všetky okná a otvory,
- pripraviť si vozidlo pre prípad nutnosti opustenia obydla,
- pripraviť si lieky, dokumenty, vhodné ošatenie, trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
- zobrať si nepremokavú obuv a odev,
- odstrániť látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.),
- informovať svojich susedov,

- i) pripraviť evakuáciu zvierat,
- j) pripraviť si evakuačnú batožinu,
- k) opustiť vodné plochy a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt).

3. stupeň

Výskyt intenzívneho dažďa s úhrnom (D3, > 70mm za12h):

- a) dodržiavať pokyny záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy, sledovať pokyny v hromadných informačných prostriedkoch,
- b) opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt),
- c) odstrániť látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.),
- d) uzatvoriť a utesniť všetky okná a otvory,
- e) vypnúť alebo uzatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu.

V 09

VÝSTRAHA - HMLA

Hmla

2. stupeň

Výskyt silných hmiel s dohľadnosťou (H2, < 300m):

Ak viditeľnosť nepovoľuje ísť rýchlejšie ako 20 km/hod., a keď nie je možné rozoznať okraj cesty, odstavte vozidlo. Na diaľniciach vyhľadajte najbližšie odpočívadlo a počkajte, kým sa hmla rozplynie.

3. stupeň

Výskyt mimoriadne silných hmiel (H3, < 100m):

Obmedziť jazdu vozidlom z bezpečnostných dôvodov.

DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE

Ako správne volať na číslo tiesňového volania 112?

Na číslo tiesňového volania 112 môžete volať z akéhokoľvek telefónu, pevnej linky, mobilu či telefónneho automatu.

Vytočte čísla 1-1-2 bez predvoľby a počkajte, kým sa na druhej strane linky ozve operátor.

Volaním na číslo tiesňového volania 112 sa dovoláte na najbližšie koordinačné stredisko integrovaného záchranného systému

Pri odovzdávaní správy na telefónne čísla tiesňového volania uveďte:

- čo sa stalo,
- kde sa to stalo,
- svoje meno a číslo telefónu, odkiaľ voláte.
- po zavolaní počkajte na otázky operátora

Po ukončení hovoru počkajte na spätný telefonát, ktorým si operačný pracovník overí pravdivosť nahlásené správy.

Linky tiesňového volania:

112	Jednotné európske číslo tiesňového volania (Funguje v každej krajine EÚ, a dovoláte sa na najbližšie stredisko integrovaného záchranného systému)
150	Hasičský záchranný zbor
155	Záchranná zdravotná služba (rýchla zdravotnícka pomoc)
158	Polícia
159	Mestská polícia
18 300	Horská záchranná služba
18 155	Letecká záchranná služba
0850 111 313	Linka záchrany - lekárske rady ako poskytnúť prvú pomoc v núdzi

V prípade **podozrenia na otravu** môžete konzultovať stav cez telefón s Národným toxikologickým informačným centrom (číslo sa hodí rodičom ale napr. aj majiteľom zvierat):

02/5477 4166 alebo **0911 166 066** - iba počas pracovných dní do 15:30h.

02/5477 4166 - po 15:30h a počas víkendov.

VŠEOBECNÉ ZÁSADY SPRÁVANIA SA POČAS MIMORIADNEJ UDALOSTI

- REŠPEKTUJTE a snažte sa získať informácie z oficiálnych zdrojov (rozhlas, televízia, miestny rozhlas, vyhláška obecného úradu, pokyny zamestnávateľa, veliteľa zásahu a zložiek integrovaného záchranného systému a pod.).
- Nerozširujte poplašné a neoverené správy.
- Varujte ostatné ohrozené osoby vo svojom najbližšom okolí, nezabudnite na nepočujúce osoby.
- NETELEFONUJTE zbytočne - telefónna sieť je v situáciách ohrozenia preťažená.
- NEPODCEŇUJTE a NEZĽAHČUJTE vzniknutú situáciu.
- Pomáhajte susedom, najmä starým, chorým a nevládnym ľuďom.
- ZAPAMÄTAJTE SI, že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie, a až potom záchrana majetku.
- RIAĎTE SA POKYNNMI pracovníkov záchranných zložiek .

Príklad plánu evakuácie

Evakuácia v objektena územísa vyhlasuje po vzniku mimoriadnej udalosti v prípade, ak ide o ohrozenie životov zdravia a majetku

1. požiarom
2. únikom nebezpečnej látky
3. ohrozenie nástražným systémom

Vyhlásenie evakuácie / zodpovedá vedúci objektu, alebo ním poverená osoba

Evakuácia sa vyhlasuje prostredníctvom sirény, mobilnými prostriedkami , v prípade výpadku elektrického prúdu mechanickými prostriedkami a spojkami .

Evakuácia na územíobce sa môže organizovať až po vyhlásení mimoriadnej situácie

Evakuácia sa odvolá, ak pominul dôvod, pre ktorý bola vyhlásená.

Evakuačné opatrenia, praktizované vedúcimi objektov :

- a. Pohotovosť evakuačnej komisie – vyhlasuje predseda štábu CO objektu
- b. Vyhlásenie evakuácie – text
- c. Otvorenie núdzových východov k evakuačným trasám úniku z objektu / požiarneho plánu evakuácie na poschodiach
- d. Plán školenia a príprava nácvikov evakuačnej komisie a poriadkových hliadok
- e. Zdravotnícke zabezpečenie evakuácie objektu VŠBM

Vyhlásenie evakuácie

Obec na základe vzniku mimoriadnej udalosti

.....

..... (druh a stručný opis mimoriadnej udalosti) vyhlasuje na území obce (časti obce)

..... evakuáciu, ktorá sa začne (dátum) o ... hodine po evakuačnej trase

.....

Evakuácia bola vyhlásená (dátum) o ... hodine.

(meno, priezvisko, podpis starostu obce a odtlačok úradnej pečiatky obce)

Poznámka:

Vyhlásenie evakuácie môže obsahovať aj:

- a) časové obmedzenie pobytu osôb na ohrozenom území,
- b) spôsob vykonania evakuácie,
- c) pokyny týkajúce sa hmotnosti, obsahu, označenia a spôsobu prepravy batožiny,

- d) rozmiestnenie a činnosť evakuačných zariadení,
- e) iné dôležité informácie pre ohrozené obyvateľstvo.

Zloženie evakuačnej komisie: starosta a poverení členovia evakuačnej komisie

Poriadkové a bezpečnostné zabezpečenie evakuácie:

- uzatvorenie ohrozeného územia, okolia objektu , z ktorého sa vykonáva evakuácia
- otvorenie núdzových a hlavného východu. Zodpovedá poriadková hládka objektu
- usmerňovanie dopravy v okolí objektu a odklon presunu áut od hlavného východu
- zabezpečovanie poriadku v ohrozenom území a v evakuačnom zariadení,
- kontrola vstupu a výjazdu na ohrozené územie okolia objektu.

Ochrana materiálnych cenností a dokumentácie , evakuácia vecí bude zabezpečená pracovnou skupinou objektu a ekonomického oddelenia.

Evakuácia vecí, personálnych materiálov, či dokumentov o budovesa zabezpečuje každým pracoviskom samostatne na určené miesta mimo objektu

Zodpovední: vedúci pracovísk objektu

Za evakuačné zariadenia: evakuačné zberné miesto, evakuačné stredisko, stanica nástupu, stanica výstupu, regulačné stanovište, kontrolné stanovište a miesto núdzového ubytovania evakuantov

Zodpovedá vedúci evakuačnej komisie obce

Príloha :

1. Grafické znázornenie evakuácie objektu
2. znenie vyhlásenia evakuácie :

Vyhlásenie evakuácie

Riaditeľ na základe vzniku mimoriadnej udalosti
.....

..... (druh a stručný opis mimoriadnej udalosti) vyhlasuje na celom území objektu

..... evakuáciu, ktorá sa začne (dátum) o ... hodine po evakuačných východoch z budovy

.....
.....

Evakuácia bola vyhlásená (dátum) o ... hodine.
(meno, priezvisko, podpis riaditeľa a odtlačok úradnej pečiatky VŠBM)

Podľa konkrétnej situácie doplniť nasledovné :

- a) časové obmedzenie pobytu osôb na ohrozenom území, objektu VŠBM
- b) spôsob vykonania evakuácie

Právne predpisy civilnej ochrany obyvateľstva

Ústavné zákony

1. Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,
2. Ústavný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov.

Zákony

Zákon NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 7/2010 Z. z. - Zákon o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 544/2002 Z. z. o horskej záchranej službe v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov

Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov ,

Zákon NR SR č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov,

Zákon NR SR č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Vyhlášky

Vyhláška MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek na stavby a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,

Vyhláška MV SR č. 328/2012 Z.z z. o zabezpečovaní evakuácie v znení neskorších predpisov,
Vyhláška MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok,
Vyhláška MV SR č. 303/1996 Z. z. na zabezpečovanie prípravy na civilnú ochranu v znení neskorších predpisov,
Vyhláška MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany,
Vyhláška MV SR č. 23/2006 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranej službe,
Vyhláška Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky č. 55/2006 Z. z. o podrobnostiach v havarijnom plánovaní pre prípad nehody alebo havárie,
Vyhláška MŽP SR č. 489/2002 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o prevencii závažných priemyselných havárií v znení vyhlášky č. 451/2005 Z. z.,
Vyhláška MV SR č. 314/1998 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
Vyhláška MV SR č. 599/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výdavkoch na civilnú ochranu obyvateľstva z prostriedkov štátneho rozpočtu,